

KAJ PA SEKCIJE?

Novi statut Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije je predvidel sekcije kot eno izmed važnih pogojev za uvajanje novih delovnih mest v krajevnih organizacijah SZDL. Sekcije naj bi združevale državljane in člane SZDL ter jih navajale k obravnavanju aktualnih problemov, seveda v skladu z njihovo zainteresiranostjo. Tako je delo sekcij napovedalo prekinitev dosedanje prakse množičnih sestankov SZDL, na katerih so obravnavali preveč najrazličnejših vprašanj, a malokdaj prišli do konkretnih zaključkov.

Cetudi ni dolgo od tega, ko je kongres SZDL Jugoslavije nakazal delo sekcij, pa vendarle ugotavljamo, da je bilo storjenega premalo za uvajanje novih delovnih metod v krajevnih organizacijah SZDL. Vzrok za to tiči tudi v premajhni zavzetosti občinskih odborov SZDL, ki so nudili premalo pomoči krajevnim organizacijam tako pri ustanavljanju kot delu sekcij.

Trenutno je pri krajevnih organizacijah SZDL na območju celjskega okraja 245 sekcij. NI naključje, da je bilo največ sekcij ustanovljenih za reševanje komunalnih problemov. Precej veliko je še število sekcij za kmetijstvo ter za zunanje politične vprašanja. Sicer pa se število sekcij stalno spreminja, saj so znani primeri, ko so pri krajevnih organizacijah ustanovili sekcijo samo za rešitev določenega problema. Ko pa so predvideno nalogo rešili, je z delom končala tudi sekcija.

Beograjska konferenca šefov in predstavnikov izvenblokovskih držav je dala veliko pobud za ustanavljanje in delo sekcij za zunanje politične vprašanja. Zlasti lepo so zaživele te sekcije v tistih krajih, kjer imajo na sedežih krajevnih organizacij televizijske sprejemnike. Zelo zanimiva je ugotovitev, da so nekatere zunanje politične sekcije postale v nekem smislu izobraževalne, saj so v svoj delovni program vnesle cikluse predavanj o aktualnih dogajanjih v svetu. Ponekod so v teh sekcijah organizirali razgovore o zunanje političnih dogodkih. Pokazalo se je, da so se ljudje za sprostene razgovore veliko bolj ogreli, kot pa za dolgovozna predavanja, kjer so se udeleženci spremenili v pasivne poslušalce.

Po številu močno prednjačijo sekcije za komunalna vprašanja. To ni niti čudno, saj skušajo državljani prav z njihovo pomočjo, toda v okviru krajevnih organizacij ali pa soseznega kraja reševati svoje komunalne probleme. In teh po navadi ni malo. Zato, pa so šli ponekod na tem področju predaleč, zlasti pa tam, kjer so sekcije posegle tudi v operativno in kjer so same vodile izvajanje določenih del. Tu so sekcije posegle na delovno področje krajevnih odborov. Navadno se je to pripetilo v tistih krajih, kjer se krajevni odbori niso uveljavili in so morale sekcije sprejeti ne samo vloga mobilizatorja ljudi za izvajanje določenih akcij, temveč tudi nalogo operativnega vodje.

Sekcije za kmetijstvo so večinoma nastale v času združevanja kmetijskih združenj. Pozneje pa so se izkazale le z organizacijo predavanj o kmetijskih vprašanjih. Sicer pa je na dlani, da se niso našle pravih delovnih metod. Razen teh delajo sekcije za zdravstvo, šolstvo, nadalje za združeno aktivnost žena itd.

Ze ta, sicer nepopolna slika kaže, da so krajevni odbori SZDL ustanavljali sekcije po potrebi, da so iskali pri tem različne oblike in metode in seveda imeli ponekod bolj, drugod manj posrečeno roko. Na sploh pa lahko trdimo, da na tem področju ni zoran niti ledina in da je še nešteto možnosti, da bi sekcije zaživele z bolj polnimi pljuči, kot so. Oblik za uspešno delo sekcij je veliko, treba jih bo samo prilagoditi potrebam in zahtevam, prisluhniti željam in utripu terena. Skratka, tudi sekcijam je treba najti in dati pravo vsebino.

-an

televiznik

NOVOLETTNA POSLANICA predsednika TITA

Predsednik republike Josip Broz-Tito je ob Novem letu poslal narodom Jugoslavije naslednjo poslanico:

»Dravljani in državljanke Jugoslavije, tovariši in tovarišice!

Ko se poslavljamo od jubilejnega leta 1961 in vstopamo v novo leto 1962, se moramo vprašati: ali smo v preteklem letu izpolnili naše dolžnosti socialističnih državljanov ali smo kaj pogršili in v čem? Takšen pregled moramo vsekakor napraviti vsaj enkrat, ob zaključku leta, da bi lahko v naslednjem letu odstranili napake in se jim ognili in da bi dosegli boljše uspehe pri notranji izgradnji naše socialistične skupnosti.

V našem družbenem razvoju smo tudi v preteklem letu dosegli velike uspehe ne glede na različne objektivne težave pa tudi subjektivne slabosti in napake, zlasti pri gospodarski dejavnosti. Elementarni činitelji, kot na primer lanskolletna suša itd., so prizadeli precejšnjo škodo našemu gospodarstvu. To vse je negativno vplivalo na celotno gospodarsko gibanje; s tem pa tudi na splošne rezultate naporov vseh naših delovnih ljudi. Toda za vse to moramo razen elementarnih činiteljev poiskati tudi druge vzroke. Ze sedaj smo na takšni stopnji tehničnega razvoja in materialnih možnosti, da lahko za svoje potrebe zagotovimo zadostno proizvodnjo v našem kmetijstvu ne glede na slabo vreme in elementarne nepravilnosti. Treba je samo, da gremo bolj pogumno naprej pri razvijanju našega kmetijstva, pri čemer se ne smemo bati novatorstva in sodobnih metod. Dosedanji uspehi in celo tišči, ki smo jih dosegli v preteklem, neupodnem letu, s sodobnim načinom kmetijske proizvodnje, dovolj zgovorno kažejo pot, po kateri moramo iti. Toda sodobne metode zahtevajo tudi večja sredstva in potrebne pogoje za kmetijske proizvajalce, kajti socialistično kmetijsko proizvodnjo moramo tretirati enako kot tudi industrijsko proizvodnjo, če hočemo povečati zainteresiranost proizvajalcev. Pod sodobnimi metodami razumem industrijski način proizvodnje v socialističnem kmetijstvu, kajti samo tako bomo omogočili zadostno količino proizvodov »a naša skupnost in dosegli rentabilnost proizvodnje.

Naši delovni kolektivi v industriji so dosegli v preteklem letu velike uspehe, kar potrjuje, da je v socialističnih družbenih odnosih delavsko samoupravljanje v socialistični proizvodnji najpravišji in najučinkovitejši sistem. V tem sistemu prihaja vsak dan ustvarjalna samoiniciativa vse bolj do izraza tako pri posameznikih kot tudi pri celotnih kolektivih, kar je pomemben činitelj ne le pri premagovanju raznih težav, marveč tudi pri vse hitrejšem napredku proizvodnje in vsakem pogledu. Želbi bi poudariti, da, kolikor prihaja ponekod še do določenih anomalij in napak pri posameznih, zlasti pri odgovornih vodilnih ljudeh, imajo delovni ko-

lektivni pravico in možnost, da s takšnimi nepravilnostmi sami obračunajo. Zlasti je dolžnost komunistov, da bdijo nad pravilnim odnosom do proizvajalcev kot posameznikov in narobe.

Sistem delitve in stimulativejšega nagajevanja mora biti v prihodnjem letu predvsem skrb vseh nas, ki smo bolj odgovorni za to, kako bi čim pravilneje uredili ta vprašanja v vseh podjetjih. Tu ne smemo oklevati, kajti tam, kjer so ta sistem že vpeljali, so tudi v preteklem letu dosegli zelo dobre uspehe, ki so koristili tako proizvajalcem kot vsej naši skupnosti. Zato imajo tudi v prihodnjem letu vodilni ljudje, delovni kolektivi in vsa naša skupnost različne, zelo pomembne naloge, ki so predvsem v tem, da posvetimo kar največjo skrb izboljšanju in realizaciji različnih ukrepov, ki bodo omogočili hitrejši napredek, odpravo vsega tistega, kar smo že prerasi in odstranitev posameznih slabosti ter napak, ki zavirajo naš nadaljni normalni razvoj.

Glede mednarodnih odnosov vstopa človeštvo v leto 1962 s številnimi skrbmi in z negotovostjo za svojo prihodnost. Hladna vojna dobiva zmeraj bolj neakčen trajen značaj v mednarodnih odnosih in onemogoča konstruktivni pristop k urejevanju najvažnejših mednarodnih spornih problemov, zaradi katerih trepetajo ljudje pred novo vojno katastrofo. Ta igra hladne vojne, na robu prepada, v katerega bo lahko pahnjeno človeštvo, kaže zmeraj manj priložnosti za nekakšno zblizanje antagonističnih blokov in za postopno miroljubno urejanje posameznih spornih mednarodnih problemov. Nasprotno, ustvarjajo se zmeraj nove in nove nevarne točke in nevarna vojna žarišča. V takšnem položaju in zaradi vsega tega so se septembra lani sestali najvišji predstavniki 25 držav na beograjski konferenci, da bi v imenu svojih narodov jasno izrazili svoja gledišča v vzrokih sedanjega položaja na svetu in da bi s tem pokazali, kako je treba miroljubno urejati probleme, ki sedaj ogrožajo mir.

Navdahnjeni z globoko težnjo po miru in miroljubni aktivni koeksistenci, to je za mirno sodelovanje med državami, so naši narodi po svojih predstaviteljih prikazali velik delež k naporom naprednih svetovnih sil v boju za ohranitev miru in za miroljubno urejanje vseh spornih problemov. Takšna naša aktivnost je prišla zlasti do izraza v boju proti kolonializmu v vseh njegovih oblikah in v boju za popolno razorožitev in prepoved jedrskih poizkusov. Takšna bo naša politika tudi v prihodnje v tesnem sodelovanju z vsemi neangažiranimi in miroljubnimi državami, ki postajajo čedalje močnejši činitelj v mednarodni areni.

Vsem našim državljanom, delovnim kolektivom, delavcem, naši mladini in pionirjem, pripadnikom naše vojske in varnostne službe, naši ljudski inteligenci, strokovnim in znanstvenim kadrom želim SREČNO NOVO LETO 1962!

OB KONCU LETA 1961

Samostojna „Splošna zavarovalnica Celje“

DOZ — Državni zavarovalni zavod je bil že vrsto let kamen splošne spričo svojega centraliziranega sistema organizacije, ki ni dovoljevala niti omogočala enakopravnih odnosov v primerjavi z ostalimi delovnimi kolektivi. Končno je tudi tej poslednji centralizirani ustanovi zazvonil zvonec decentralizacije.

Ob koncu leta 1961, 29. decembra je bilo v Celju prvo zasedanje skupščine na novo ustanovljene »Splošne zavarovalnice Celje«, ki je s tem dnem postala samostojni zavarovalni zavod.

Samostojnost »Splošne zavarovalnice Celje«, kot zavarovalnega zavoda za celjsko skupnost pridobitev pomeni vrsto pozitivnih korakov. V prvi vrsti naj omenimo to, da je delovni kolektiv dosegel enakopravnost z vsemi drugimi delovnimi kolektivi in bo lahko res samostojno upravljal z določenimi sredstvi in uvedel demokratični sistem delitve osebnega dohodka, kar je bilo doslej nemogoče.

Nič manj pomembno ni to, da bo samostojni zavod laže prilagodil svojo notranjo organizacijo razmeram in zavarovalno politiko samo problemom našega področja. Prvi rezultat se je očitno pokazal na primer v zmanjšanju števila zaposlenih, ki je ob koncu leta za 12 uslužbencev nižje kot je bilo v začetku leta lani.

Morda se bo porajalo vprašanje, zakaj smo v celjskem okraju osvojili princip enega zavoda, ko pa je vendar komunna osnova našega družbenega sistema? Na to vprašanje takoj odgovorimo s podatkom, da je »Splošna zava-

rovalnica Celje« sklenila posebne pogodbe z vsako občino posebej in da so v upravnem odboru zavoda iz vsake občine po en delegat ne glede na višino zbranih zavarovalnih premij v posameznih občinah.

Drugo vprašanje je, ali bo samostojni zavod kljub dejstvu, da posluje v gospodarsko močnem območju, kos nositi vse rizike? Tudi to vprašanje je rešeno. Jasno je, da bi zavarovalnica v Celju na primer ne bila kos kriti škodo, ki bi nastala zaradi večje katastrofe, kot je bila leta 1954 ob poplavi. Zato pa je celjska zavarovalnica s pozavarovanjem vključena najprej v republiško skupnost zavarovalnic, preko nje v jugoslovansko skupnost in še naprej v mednarodno zavarovalno omrežje.

Organi nove »Splošne zavarovalnice Celje« so naslednji: Skupščina, katere člani se volijo teritorialno in na osnovi višine zbranih zavarovalnih, nadalje uprav-

ni odbori in pa svet delovnega kolektiva, ki bo odsejal sam upravljal s sredstvi, ki mu jih bo določil zakon in skupščina zavarovalnice in ki bo lahko sprostil vse svoje notranje sile za boljše organizacijo, boljše gospodarjenje itd.

Na prvem zasedanju so izvolili nove organe upravljanja. Za predsednika skupščine je bil izvoljen tovariš Karel Kač, direktor KZ »Savinjska dolina«, predsednik upravnega odbora je Vlado Plaskan, podpredsednik občine Zalec, predsednik sveta delovnega kolektiva pa tov. Janez Tomšič.

Ne moremo si kaj, da ne bi upravnim kolektivom, zlasti pa delovnemu kolektivu »Splošne zavarovalnice Celje« zaželeli uspešen start v prvo leto samostojnosti. Ob novem letu si želimo srečo in morda je majheno hudomušen primer, da gre tu za kolektiv, ki ga iščemo šele takrat, ko nas obišče nesreča.

TV PRETVORNIK

NA KRAŠICI POD ČRETO ŽE DELA

Pred dnevi so izročili svojemu namenu nov 5 watni TV pretvornik, ki je postavljen na KRAŠICI pod Čreto. Slavnosti je prisostvoval poleg številnih domačih gostov in izvajalcev del tudi direktor RTV Ljubljana tov. Drago SELIGER. Omenjeni pretvornik sodi zaenkrat med najmočnejše TV pretvornike v Sloveniji. Atenski stolp je visok 22 metrov. Pokriva skoraj celo Zgornjo Savinjsko dolino in Zadrško dolino. Zgrajen

je bil v kratkem času — dobrem mesecu — kljub zimi in težkim terenim prilikam. TV pretvornik velja nekaj nad šest milijonov dinarjev, financirale pa so ga gospodarske organizacije moziške občine in Občinski ljudski odbor Mozirje. S postavitvijo pretvornika je bila uresničena želja številnih prebivalcev občine Mozirje, da se jim omogoči kakovitejši sprejem televizijskih oddaj.

-er

USPEŠNO DELO KRAJEVNIH ODBOROV

Na področju žalske občine deluje poleg stanovanjske skupnosti v Zalcu, ki ima mnogo širše področje dela, 19 krajevnih odborov. Občinski ljudski odbor Zalec, ki je njih delo ocenjeval na eni izmed svojih zadnjih sej, je ugotovil, da je večina od njih delovala zelo uspešno. Najbolj uspešno so lahko krajevni odbori delovali tam, kjer je bila večja aktivnost predvsem državljanov samih, kjer so iznašali svoje želje, potrebe in pripombe na zborih volivcev, kjer je bilo tesno sodelovanje občinskih odbornikov s krajevnim odborom, kjer so vsi člani krajevnega odbora aktivno sodelovali in ne nazadnje, kjer so bile aktivne tudi politične ter družbene organizacije, predvsem pa SZDL.

Medtem ko so imeli nekateri odbori po 5 ali celo 6 in 7 sej, pa je bilo tudi nekaj takih, ki so imeli le po 1 ali 2 seji. Seveda se delo krajevnih odborov ne more vrednotiti le po številu sej, eden pokazatelj njihove aktivnosti je pa to vendarle tudi.

Krajevni odbori so se lotevali reševanja najrazličnejših problemov na svojem področju. Najpogostejše so reševali razna komunalna dela: ureditev pokopališč, elektrifikacijo, urejanje cest, mostov in naselij, gradnja servisnih objektov, družbeni prehrani, izvajanje predpisov in ukrepov ljudskega odbora na področju kmetijstva, vprašanja preskrbe in obrtnih uslug, preskrbe s pitno vodo, javna razsvetljava itd. Poleg tega so razpravljali o perspektivnem načrtu občine, urbanizaciji naselij, o turističnem dejavnosti ipd. Vedno uspešnejše posegajo tudi na področje družbenih služb: šolstva, zdravstva in socialnega varstva. Pri tem so nekateri odbori dosegli lepe uspehe, medtem ko je delo nekaterih na področju družbenih služb zaenkrat bolj tipično, bolj po iniciativi raznih organov, kot po lastni presoji.

Za izvajanje načrtov so imeli letos krajevni odbori planirano v občinskem proračunu okrog 8 milijonov din. Ta sredstva dobivajo kot dotacijo za svojo raznovrstno dejavnost. Škoda le, da je občina od tega zneska lahko nakazala le nekaj nad 4 milijone ali dobro polovico. Poleg tega je stanovanjska skupnost v Zalcu imela na voljo še posebno dotacijo 1.400.000 din za komunalne potrebe v Zalcu, Vrbju in Ložnici.

Razumljivo je, da gornja sredstva še zdaleč ne zadoščajo za

kritje vseh komunalnih potreb in še večjih želja prebivalstva. Zato je naloga krajevnega odbora še tembolj odgovorna in košljiva, ko mora vsklajevati potrebe s trenutnimi možnostmi in se odločiti za tisto, kar je najpotrebnejše in najbolj smotno. Zato je od 19 kar 13 krajevnih odborov razpravljalo o krajevem samoprispevku in predlagalo njegovo uvedbo. Nekateri odbori pa so razpravljali o posebnih prispevkih državljanov in gospodarskih organizacij. Sredstva samoprispevka so namenili za večja lokalna dela: za elektrifikacijo, vodovod, telefonsko zvezo, za šolsko poslopje, za pokopališče, za ceste ipd.

Posebno delavni so bili KO Andraž nad Polzelo, ki je zbral od gospodarskih organizacij in državljanov za napeljavo telefona nad 600.000 din, KO Liboje, ki je organiziral prostovoljno delo pri izgradnji šole in poskrbel za izvršitev krajevnega samoprispevka, KO Griže, ki se je v celoti angažiral pri gradnji mostu preko Savinje, in pri organizaciji občinske proslave 20-letnice vstaje in v ta namen uredil naselje. Poleg teh pa so bili aktivni še krajevni odbori Prebold, Tabor, Ponikva pri Zalcu, Galicija in še nekateri.

Da bi krajevni odbori lahko v prihodnje prerasi v pravo krajevno skupnost občanov, je občinski odbor v Zalcu sprejel nekatere sklepe in priporočila, med katere sodijo: večje sodelovanje gospodarskih organizacij s krajevnimi odbori, tesnejše sodelovanje vseh družbenih organizacij, boljša obveščenost občanov, boljše priprava sej, drugačna sestava krajevnih odborov itd.

J. G.

V navnem ali navideznem opoju noveletnih dni, v plazovih pisemskih voščil, ki te dni derejo skozi pošne nabiralnike, stoji pred slehernim ideal lepega in srečnega življenja, tisti dolce vita morda, o katerem smo skoraj prepričani, da je za vekomaj preč ali pa ga nikoli ni bilo. Pred kakimi šestimi leti se je francoski dramatik Anouilh, mnogo brani in mnogo igrani, izposodil svoje častilce z delom »Uboji Bitos«, v katerem je postavil na srmočni oder tiste, ki so človeštvu zagrenili življenje: to so razni neizprosni, kemično čisti sleherni humorja, prenapetosti, kratka terca cialci vseh baž, strogi jahači principov, s katerimi ta lepi svet spreminjajo v pekel. V Nemčiji so tega Anouilha gladko odklonili, češ da preveč cika na nemško temeljnost in na te nemške na eno številko ostrizene temeljite, med katerimi sede v prvih vrstah tudi ljudje od Hitlerja do Eichmanna. Malo več komednost, pravi torej Anouilh, pa bo znosnejše!

Toda Anouilh je vzel v roke prevročne železo, ni ga moglo prekovati — tak je svet od konca do kraja. Na Daljnem Vzhodu, na priliko so za kratek čas sedli za mizo trije laoski principi Sufanuvong, Suvana Fuma in Bun Um. Pa ni prišlo do kompromisa. Bun Um se je branil celo da bi se začel, potem pa je naredil nekako tako kot Hruščev v Parizu. Laoska nevtalnost je ostala na papirju, grožnja z državljansko vojno visi v zraku. Bun Um sicer nima ljudi za seboj, a zanaša se na ameriške dolarje, Američani pa na znamenito »ravnotežje strahu«, ki da je trenutno najboljša obramba zoper splošno vojno. In tako je Laos mimorede simbol za to nihanje med koeksistenco in konfliktom, značilno za odnose med ZDA in SZ.

Za koeksistenco so nujno potrebni razgovori. Ti so že na ozorju. Svedl vedo poročati, da bo že v prvi polovici januarja prišlo do sestanka med Kennedijem in Hruščevom. To je morda preveč optimistično, kajti na Bermudih Kennedy in Macmillan nista govorila samo o tem, kako naj ameriški poslanik Thompson sondira teren za razgovore z Rusi, o internacionalizaciji poti do Berlina, o njenih jamstvih in o vzajemni varnosti med atlantskim in varšavskim paktom. Ko sta na Bermudih zasadila spominsko palmo, sta imela pri rokah že tudi poročilo Seaborga, ameriškega strokovnjaka za atomiko, in Penija njegovega angleškega kolega, da je SZ z zadnjimi atomskimi poskusi spet prehitela Zahod. Če je pa to res, potem govori spominska datiljeva palma na Bermudih za to, da ZDA ne smejo zaostati in Macmillan ni ugovarjal, čeprav je Anglija, sicer največja ameriška letalonosilka, v nekaterih vprašanih zadnje čase imela svoje lastno stališče. Z Bermudov se je Macmillan podal v Bonn, ne v Pariz. To bi utegnito pomeniti, da se bo de Gaullovo upiranje zoper razgovore v Moskvi odpisalo kot nepomembna trma, Adenauer, križarski pohodnik zoper komunizem, pa mora dobiti še zadnja zagotovila, da atlantska skupnost v berlinskem vprašanju ne bo pustila na cedilu Nemcev. Zahodnonemški vojni minister Strauss ustvarja pravo vojno psihozo. Takole pravi jo Bonu: Zid v Berlinu je nemogoča stvar, nekaj takega, kakor če bi Moskvičanom naredili zid med četrtjo Lužniki in četrtjo Ostantkino!

Neverjetno, a vendarle se tako bere. A niti besede o tem, da bi tega zidu ne bilo, če bi Nemci l. 1941 ne rinili v Moskvo. Kako ganljivo dokaz za tisto, da Nemci Hitlerja dolže ene same stvari, namreč, da ni zmagal.

Hladna vojna pa se razbrzdano nadaljuje tudi v Kongu. Combe ni držal besede, poslal je svojega zastopnika v Evropo, zanj teče akcija v Ameriki z geslom, da ga je treba podpreti kot protikomunističnega borca. Katoliška cerkev je z istim geslom nastopila zoper Nkrumaha v Gani. Angleži so poslali vojne ladje v Kuait, češ da Irak mobilizira. Na zapadni polobli pa se ob Kubi ločujejo duhovi v istem smislu.

T. O.

Velika prizadevanja

Oba zbora Občinskega ljudskega odbora v Celju sta se na zadnji skupni seji v lanskem letu lotila izredno hvaležnega, a hkrati težkega in odgovornega problema, ki bi mu navzlic pestrosti lahko dali en sam skupni imenovalec — skrb za pocenitev stanovanjske izgradnje. Prizadevanja ljudskega odbora celjske občine na tem področju niso nova; zasledujemo jih lahko že dolgo vrsto let nazaj. Uspehi niso izostali, pa čeprav smo si enotni v tem, da gradnja stanovanj še zmeraj prepočasno napreduje in da je že čas, da tudi gradbena podjetja uveljavijo industrijski, ali vsaj polindustrijski način gradnje. V Celju se je te naloge z veliko odgovornostjo lotil kolektiv Ingrad, pri katerem posebna študijska skupina že dlje časa proučuje možnosti za polindustrijsko gradnjo. Pravijo, da bodo letošnje spomlad že pokazali prve sadove tega prizadevanja. Če smo zapisali to novico, pa posredujemo še drugo — kolektiv Ingrad pričakuje, da bodo tudi v letošnjem letu največji izvajalec vseh del, navzlic licitacijam in ponudbam. »Zaščita« domačega podjetja je v redu; upravičeno pa je tudi pričakovanje, da bo kolektiv zlasti pri gradnji stanovanj »do ključa«, kot temu pravijo, zagotovil največjo kvaliteto in zmernost pri cenah.

O ugotovitvah in načrtih za zboljšanje organizacije pri gradnji stanovanj, za njeno pocenitev in pospešitev bi lahko napisali še več listov papirja. Ljudski odbor celjske občine je vso to skrb nakazal v nekaterih sklepih, ki so jih odborniki sprejeli brez posebne razprave. Tako so potrdili sklep o ustanovitvi medobčinskega Zavoda za urbanizem. Prav tako so se strinjali, da bo Biro za stanovanjsko in komunalno izgradnjo prenehal z delom ter da bo večidel njegovih nalog prevzel Zavod za izgradnjo mesta Celja. Razumljiva je odločitev, da bo treba uveljaviti zelo stroge kriterije glede planiranja stanovanjske gradnje. Plani se morajo delati za najmanj dve leti naprej. Brez pripomb je bil izglasovan predlog, da morajo vsi investitorji za gradnjo novih stanovanj odvesti sedem odstotkov skupne vrednosti za gradnjo stanovanj za prosvetne delavce. Sklepi nadalje priporočajo gradnjo samskih stanovanj. Določene naloge so naložili tudi gradbenim podjetjem, ki naj v bodoče vsak mesec izročajo namenu določeno

število stanovanj. Sklepi ljudskega odbora nadalje nakazujejo novo politiko sklada za gradnjo stanovanj, napovedujejo določene spremembe v stanarinih, pa tudi pri delitvi stanarin tako, da bo v prihodnje več denarja ostalo starijim hišam, ki so popravila več kot potrebna. Remontno podjetje

CELJSKI ZBORNIK 1961

Zahvaljujoč razumevanju in denarni pomoči celjskega okraja ter mecenstvu celjske kmetijske gozdarske zbornice in hmeljne komisije za Slovenijo, bomo te dni uvrstili na našo knjižno polico Celjski zbornik 1961.

Gre že za šesti letnik zbirke lokalnega raziskovalnega in strokovnega dela na družbeno-ekonomskem, kulturno-znanstvenem, zdravstvenem in prosvetnem področju.

Zbornik 1961 nosi pečat dvajsetletnice vstaje. Vtisnili so mu ga prispevki raziskovalcev našega delavskega in narodnoosvobodilnega gibanja Staneta Terčaka, Frana Roša, Ivana Jurčeca, književnika Vlada Habjana in Lešnikov fragment drame Noči ob jezu, predložene celjskemu dramskemu natečaju leta 1960. To pa je že tretjina letošnjega zbornika.

Nadaljnje strani doslej najbolj zajetnega zbornika (obsega 536 strani) so delež iz zbora celjskih turističnih organizatorjev, balneologov in pospeševalcev zdraviliškega turizma (dr. Leskvar, prof. inž. Bač, Rebenšek, Orel). Temu delu so priključeni prispevki ekonomsko-geografskega značaja, ki ilustrirajo prizadevanje po ekonomskem in socialnem napredku celjske skupnosti komun. Njih avtorji so: inž. Knez, Orožen, Cvahte, inž. Cvahte.

Pero celjskega zdravniškega kolegijskega, ki ga tokrat zastopajo dr. Sušteršič, dr. Berce, dr. Vebber, dr. Brenčič, pridružuje pa se mu ekipa slovenjgraških internistov z dr. Raišpom na čelu, je obogatilo zbornik z raziskavami in ugotovitvami, ki dokazujejo neprecenljivo skrb za zdravstveno vzgojo našega delovnega človeka. To poglavje zaključuje Hrašovec zapis o rehabilitaciji

Obnova pa bo dobilo po novem statusu servisnega obrata. Skratka gre za predloge, ki naj bistveno pripomorejo k boljši organizaciji gradnje stanovanj in seveda k njeni pocenitvi. Pobude so tu, pripravljenost tudi.

-an

in zaposlitvi invalidov.

Publikacija celjskega strokovnega in kulturno-znanstvenega delovanja bi ostala gotovo nepopolna, če bi v njo ne uvrstili odkrivanj in nege naše kulturno-umetniške dediščine. To so prispevki dr. Klemenca, Kolškove in Curka. Z Zmavčevim spreedom skozi zadnji dve sezoni celjskega gledališča ter Grobelnikovim orisom dosedanje reforme administrativne šole, sta urednika (Orel-Grobelnik) zaključila zbornik izsledkov in dosežkov celjskih kulturnih in javnih delavcev v pravkar zaključenem letu. Dodala pa sta delovna poročila celjskih kulturnih ustanov — muzeja, arhiva, zavoda za spomeniško varstvo, ki naj pokažejo javnosti njihovo, še ne dovolj priznano, a za dvig kulturne zavesti prepotrebno delo.

Domala vse prispevke ponazarja številno in ustrezno slikovno gradivo, zunanja oprema pa je zamisel arhitekta Kovača. Tiskarsko in knjigoveško delo je tudi to pot, čeprav z majhno zamudo, toda z občutkom in smislom za reprezentativno izdajo, opravil kolektiv tiskarne »Celjskega tiska«.

G. G.

Izkušnja iz Štor

Po delu in uspehih, ki jih je dosegla, bi lahko stanovanjsko skupnost v Štorah postavljali za zgled. Ob sodelovanju prebivalcev in veliki pomoči vseh tamošnjih političnih organizacij so dosegli rezultate, na katere so upravičeno ponosni. In vendar, čutijo, da jim tu in tam delo zašepa. Tako ugotavljajo, da vloga stanovanjske skupnosti pri obveščanju državljanov o delu in sklepih občinskega ljudskega odbora ni najboljša. Sicer pa, to ni samo stvar in naloga stanovanjske skupnosti, temveč predvsem ljudi, ki so jih prebivalci tega območja izvolili v ljudski odbor. Skratka, v Štorah pogrešajo večje aktivnosti ljudskih odborov, pogrešajo njihovih obiskov in prihodov med državljane. Ker takega stika med odborniki in državljanji ni, so tudi zbori volivcev slabše obiskani, kot bi bili sicer.

Pa še nekaj, pravijo, da za zbere volivcev ni prevelikega zanimanja tudi zavoljo tega, ker na njih obravna-

vajo bolj splošne probleme, ne pa tiste, ki zanimajo prebivalce železarskih Štor.

Da ta ugotovitev navzlic vsemu drži, lahko sklepamo tudi po udeležbi in poteku tistih sestankov, na katerih se zberejo predstavniki hišnih svetov. Kadar imajo v Štorah takšne sestanke, se nikoli ne bojijo, da bi prišlo premalo ljudi in da bi še ti — molčali. Na sestankih hišnih svetov je udeležba vedno več kot zadovoljiva, pa tudi razprava živahna in konkretna. Razumljivo, saj govorijo o rečeh in problemih, s katerimi se srečujejo vsak dan. Tu ni načelnih debat. Tu so ljudje v svojih izjavanjih zelo konkretni, kakor so konkretni in pereči problemi vzdrževanja starih stanovanjskih hiš, urejanja komunalnih naprav in podobno.

Iz vseh teh ugotovitev bi lahko napravili koristen zaključek, ki velja tako za nekatere ljudske odborne, kot za dnevne rede zborov volivcev.

M. B.

Koristni sklepi

Na zadnji seji občinskega komiteja Zveze komunistov v Mozirju so največ govorili o nadaljnji rasti osnovnih organizacij Zveze komunistov. Ko so kritično ocenili dosedanje delo, so ugotovili, da tudi člani Občinskega komiteja niso povsem izpolnili svojih nalog, da je bilo pri nekaterih premalo čuta za kolektivno odgovornost, pa tudi premalo konkretnih zadoštev. Prav tako je občinski komitej premalo napravil za ustanavljanje novih organizacij, zlasti v proizvodnih organizacijah.

Savinjgrad na Ljubnem, v lesni obrti »Smreka« v Gornjem gradu pri trgovskem podjetju »Savinja« v Mozirju. Ustanovili pa bodo še aktiv komunistov tehnične intelligence.

-er

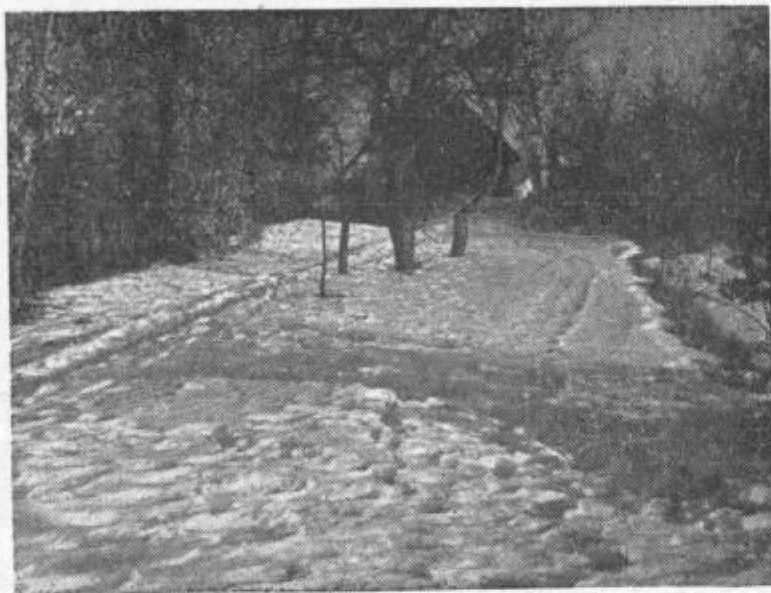
CENTER za socialno delo

Svet za socialno varstvo občine Zalec je na svoji zadnji seji razpravil o socialnih problemih v občini in o načinu dela. Iz problematike in analiz je očitno, da se vprašanja socialnih služb rešujejo samo administrativno in da o preventivni socialni službi ne more biti govora vse dotlej, dokler bodo v komuni ta vprašanja reševali le uslužbenci na občini. Po temeljiti razpravi je svet za socialno varstvo prišel do zaključka, da je konkretno reševanje skoraj vseh problemov socialne službe — razen upravnega postopka — naloga gospodarskih organizacij, zdravstvenih zavodov, šol, predvsem pa krajevnih skupnosti. Zalostna je ugotovitev, da se večina gospodarskih organizacij v žalski občini ne zaveda potrebe po socialnih službah v svo-

jih podjetjih in da sta se pozivu za štipendiranje kadrov na Višji socialni šoli odzvala le kolektiva Tovarne nogavic na Polzeli ter Tekstilne tovarne v Sempetru.

V Zalcu se že dlje časa ukvarjajo s priporočilom republiškega sveta za socialno varstvo o ustanovitvi centra za socialno delo, kot samostojne strokovne službe za socialno varstvo. Ti centri naj bi kot strokovni organi prevzeli vso preventivno delo, izdelovali bi vrsto analiz, strokovnih vodil in usmerjali socialno delo v komuni skupaj s šolami, zdravstvenimi zavodi in gospodarskimi organizacijami. Svet za socialno varstvo občine Zalec je sklenil, da se tak center v Zalcu osnuje v tekočem letu.

M. Z.

Na Šmarskem ga povsod poznajo, kako se smehlja izpod temnih brčic. Kako ga ne bi? Posebno na Kozjanskem je obiskal menda že vsako hišo. Celo vrsto let že pomaga kmetovalcem, živinorejcem, kjer preprečuje živinjske bolezni in zdravi živali. Smeji se od srca rad, kakor bi stresal orehe. In smeh imajo ljudje radi, ker ta dostikrat prežene temne misli, da ljudje spet bolj vedro pogledajo v življenje. Tako se je široko smejal dr. Anton SOK, ko sem ga povpraševal po delu. »Kaj pa naj povem? Zdraviti živali, to je moj poklic. Pri tem je naša služba na Kozjanskem lepo uspešna. Pregnali smo kužne bolezni, ki so nekoč razsajale. Drugače pa migam vsepovsod, saj so mi naložili funkcij, da se jih niti spomniti ne morem takoj. Navsezadnje sem predsednik kar večkratnik.« To je res. V Kozjem dela široko: v kmetijski zadrugi, krajevnih organizaciji SZDL, telovadnem društvu »Partizani«, občinski ga-

silski zvezi, šolskem odboru, saj je povsod predsednik. To je vseeno preveč! Res pa je tudi, da je njegovo poklicno delo take narave, da se dosti suče med ljudmi na terenu, kar je zelo važno za uspešno družbeno delo. Dobro pozna posebnosti ljudi, njega vsi poznajo, zato mu tudi zaupajo, kar pa je velik delež v skrivnosti uspehov, ki jih na Kozjanskem dosežejo. Povrhu so pa zelo složni, zaradi česar uspejo še preko tako težkega klanca. Trenutno res nisem vedel, v katero smer naj popeljem pomenek: v gasilstvo, ki ga ima tako rad, v šport, v kmetijsko zadrugo...

»Zadruga, to nam pomeni vse v Kozjem!« je resno povzel tova-

riš Sok. »Okrog nje se zbirajo vsi, ljudje iz Kozjega in okoliških hribov. Naša zadruga ima tudi svoje sveto pogoje, zato se ne moremo v celoti vključiti v gospodarsko politiko, ki velja za druge kraje naše občine. Pri nas je temeljno sadjarstvo, jagodičevje in živinoreja. V tej smeri razvijamo tudi lastno proizvodnjo, ki je že precej močna. Zadruga obdeluje zdaj že okrog 150 ha lastnih in najemnih površin. Seveda, zdaj jo vključujemo v enotno šmarsko kmetijsko gospodarsko organizacijo, ker je prav, da se v tej smeri vodi neka enotna občinska gospodarska politika, vendar pa se morajo upoštevati svojstveni pogoji, ki so pri nas. Naš obrat, to je območje da-

našnje kozjanske zadruge, ohrani svojo specifičnost in tudi ekonomsko samostojnost, kar je bistvenega pomena za ta razvoj. Doslej smo uspešno delali, zato smo tudi lahko podprli kulturno dejavnost. Zavedati se moramo, da je poleg tehničnega in proizvodnega uspeha potrebno dvigati in izobraževati tudi proizvajalca; pri nas konkretno kmečkega. Z delom listnega dohodka smo nabavili štiri TV- sprejemnike: za Kozje, Zagorje, Buče in Podsedro. Naj se ljudje zbirajo, komentirajo in tako spoznavajo svet. Nabavljamo stroje, gradimo hleve; v tem smo precej napravili, toda tudi to ni odveč.

Nemogoče je zapisati vse, kar

bi lahko povedal tovariš Sok. Dejstvo je to, da na vseh straneh dela z veliko vnemo in mladostno energijo, ki ga spremlja povsod. Najbolj pri srcu so mu gasilci, ki jih vodi v šmarski občini. »Da to je res! Poleg svojega poklicnega dela imam najraje gasilstvo. Veste, to je organizacija, ki zajema širok razpon ljudi od najmlajših do najstarejših, vse poklice in se da v njej delati disciplinirano, kakor malokje. Tudi v gasilstvu na Šmarskem bomo letos na konju. Doslej nismo imeli avtomobilov, zdaj pa bomo imeli brezhibne vozove v Rogaški Slatini, Smarju pri Jelšah in v Kozjem; to pa je za osnovo primerno. Sicer pa je tako: čim manj jih bo potrebno uporabljati, tem boljše za vse. Ja, pri gasilcih je že tako: čim manjši učinek, tem večji uspehi!« In nasmejalo se je veselo, s sproščenim poletom, ki potrjuje, da trdno veruje v prihodnost, za katero tako aktivno deluje že celo vrsto let na Kozjanskem.

Povsod z nasmehom

Naš otrok in knjiga En vesel pogreb Čuprija nekoč in danes

Duhovna podoba človeka je v marsičem odvisna od tega, kako uporablja svoj prosti čas. Mimo dela, ki ga opravlja, potrebuje tudi neke družbene ideale: spoznavati mora svet z vseh strani, imeti mora dobre odnose do umetnosti in prav tako mu je potrebna močna ljubezen.

Za to je poklican učitelj slovenščine. On je tisti, ki naj bedi nad pubertetnim nemirom in radovednostjo. On je tisti, ki naj s strokovnim znanjem, predvsem pa s človeško toplino spremlja in usmerja tudi domače branje. Naši nižješolci kaj radi skrivajo se gajo po neprimernem tušem branju.

Kako rešiti ta pomembni vzgojni problem?

Cetudi večina rada bere pravljice in povesti, šaljive in junake zgodbe, v katerih nastopajo otroci in živali, dalje dela, ki jim odkrivajo burno zgodovino, naznane tuje dežele — kljub temu je treba zaskrbljeno voditi tisto peščico, ki jo slepi Gospa Boverijeva in omamlja Dekameron. Imena, kot so Finžgar, Jurčič, Bevk, Seliškar, Voranc, Milčinski in od tujih Jules Verne in Sienkiewicz, mimo njiu pa še Defoe, Andersen, London, May in Twain pomenu otroku mnogo. Osebe so orisane toplo. Junaki so sicer še tipi, a so idealizirani. Takšni idealizirani junaki pa so ideal otroku, saj živi v dobi, ko v takem junaku vidi samega sebe. Tudi čustvenost v teh romanih prija otrokovemu dušev-

nemu razpoloženju. Poleg tega ta dela bogatijo učenčev domišljijo in si ob njih ohranja zdrav in veder pogled na življenje.

Opazimo pa, da se naši otroci zlasti višješolci zanimajo za tuja slovnja, zanemarjajo pa domače. Veliki del si jih domišlja, da domače avtorje dovolj pozna, če jih je nekaj prebral v nižjih razredih. Nočem reči, da bi mladino morali in mogli vzgajati na osnovi same naše književnosti in kulture; ne. Gre za zdravo ravnotežje tega, kar ima svetovno slovnjo najboljše, plemenitega in naprednega — ter domačega slovnja. Hudo je, kadar si ne želimo več naših stvari, kadar o pisatelju samo še debatiramo, pri tem ga pa prav nič ne ljubimo in se ob njem prav nič ne razvnamemo. Končano je, kadar ne vernemo več v našo umetnost in iščemo duševno hrano le na tujem.

Pa še nekaj. Otroke je treba naučiti, kako naj bere. Povedati je treba, naj bere nočasi, s premislekom, z beležnico in s svinčnikom v roki. Ni dovolj, če poznaš golo zgradbo, zanleže in razplete, povejmo jim, da so v delu važne še druge stvari: kraj in čas dogajanja, značaji oseb in družbene razmere; nato naj dosledno izluščijo osrednjo misel — idejno jedro celotnega dela. V otroku moramo razkriti vse bistvene silnice življenja in dogajanja našega časa. Ugotoviti mora, ko knjigo odloži, kaj je vplivalo na te ljudi, da so bili prav

takšni in nič drugačni, kaj jih je pretresalo, razveseljevalo, jih gnetlo in pritiskalo ter puščalo sledove na njihovih duhovnih podobah. Le tako bo naš otrok spoznal vso globino dela, vse velike človečanske in oblikovne kvalitete našega lepstva in ne bo segal samo po tujem. Učitelj slovenščine pa naj bi z razredom živahno spremljal in ocenjeval vse tekoče slovstvene in kulturne pojave v domovini. Učenec naj spozna vse zaplete in ovinkine našega časa, naj spozna vse tisto enkratno in izjemno v duhovni podobi našega današnjega človeka, vse tisto, kar ga tako močno razlikuje od ljudi iz preteklosti kot tudi od ljudi, ki žive drugje, pod vplivom drugačnih gospodarskih in kulturnih silnic. Naš otrok bo vzljubil našega človeka.

M. M.

Geografi med velenjskimi premogarji

Pred kratkim smo geografi in zgodovinarji obiskali globoko pod zemljo velenjske rudarje. Zunan je bil sneg in mraz, v globinah med nad 100 metrov debelimi plastmi premoga pa je teklo z nas kakor v času najhujše julijske pripeke, saj pa je tudi bila temperatura višja kot poleti. Tu ni več razlike med dnevom in nočjo, med poletjem in zimo. Občudovali smo marljive rudarje, ki so postavljali nove spojke, nato pa je zaropotal stroj in kot vrteči propeler z noži rezal kompaktno premogovne sloje ter odnašal grude na tekoči trak. Človekovo delo se je tukaj v glavnem osredotočilo na usmerjanje »orjaškega koparja« in verjetno ne bo dolgo, ko bodo tudi na drugih delovskih rudarjev konali stroji. Seznanili smo se z odklopnimi metodami, s proizvodnjo, perspektivnim planom velenjskega rudnika ter življenjskimi pogoji premogarjev. Obisk v jami je bil za nas vse pravo doživetje in ga bomo kar se da živo posredovali tudi dišakom.

Na poti do nove restavracije, kjer lahko dobijo rudarji okusno in ceneno hrano, smo si ogledovali nadaljnjo rast novega mesta, nastajajočo novo osnovno šolo in občudovali že obstoječe zgradbe, zlasti kulturni dom, prostore delavske univerze itd.

Popoldne je bila na vrsti hospitalizacija v 6. razredu. Po njej je bila živahna diskusija o številnih problemih pri pouku geografije v osnovnih šolah. Na temelju izvedenih testov, po katerih smo presodili povprečno znanje dijakov po zaključku osnovne šole in ob vstopu na celjske srednje šole, smo se zedinili, da bomo morali izboljšati dosedanje metode, povečati zahtevnost in kar se da plodno izkoristiti več kot minimalno število učnih ur.

vesel pogreb

Zgodovina ne pozna enega tako dolgega pogreba, pogrebne sprejema in ene take množične sedmine, kakršna je pri pokopavanju mrlja, katerim se reče Ta Staro Leto. Po ulicah našega mesta je cela dva dni hodil dedek Mraz v spremstvu svojega rjaloštevila spremstva, kateri je otrokom delil ene nauke in druga darila, med katerimi je treba omenjati filmske predstave na prostem in v mrzli dvorani, kar se reče tako rekoč tudi na prostem, kar je bila z vzgojnega stališča ena perfektna Dedekova poteza, ker je namreč tako prislili otroke, da so potem dolgo ostajali doma in se odvajali za pečo in tako niso delali zgage enim mimoidočim Celjanom, kateri so natrpali pločnike in ulice, nakar se je Dedek poslovil in se je začelo ta prvo pokopavanje mrlja. Tako so ga eni pokopavali kar doma, ta drugi pa po oštarijah in lokalih, kateri so bili sijajno aranžirani, dekorirani in dekoltirani, kar se reče, da so delali eno pogrebno vzdušje, brez katerega ni nobenega dobrega pogreba. Vsak državljan je skopal v sebi eno dovolj veliko jamo, v katero so se stekali curki zelo različnih tekočin, nakar so minute vedno bolj odtekale in se izgubljale v cigaretni dim in je svoločno veselje postajalo vse večje, ker je namreč vsakdo bil vesel, da je postal spet za eno leto starejši, ko pa se je dvanajsta ura že nevarno približevala, je nastala zmešnjava, in ena panika, ker namreč niso vse ure kazale gluh in je na ta način ponekod kaj zaostajal, drugod pa prehiteval, kar je bilo zelo nerodno, ker so eni mislili, da so njihove ure prav in eni drugi spet, da so njihove in eni oboji niso vedeli, katere so prav, nakar so čakali kdaj bodo ugasnile luči, in se bo začelo obhajanje in poljubovanje z enim Srečnim Novim Letom, kar se reče s svojimi najbližjimi in najbolj oddaljenimi sorodniki in znanci, nakar je luč res ugasnila in je zavel en odrešujoči vzdih olajšanja zaradi tako lepo uspelega pogreba, na kar je bilo Ta Staro Leto zasuto in zalito in se je rodilo eno mlado Novo Leto, katero je prineslo s seboj vse polno enih želj in obetov — od pričakanja kakega stanovanja, do boljše delitve dohodka, do nakupa kake obleke, srajce ali klobuka, pa avtomobila, do povečanja števila otrok in povišanja življenjskega standarda, do miru med vsemi družinami na svetu. Da bi se v novem letu zares vse izpolnilo in da bi bil naslednji pogreb v tem znamenju še bolj hrupen, zlasti pa da bi zadnji dan naglihali vse ure na en skupni caj, kateri bi točno pokazal smrt Staroga in rojstvo Novega Leta.

En Pogrebec

Celje je dobilo Čuprijsko ulico, že prej pa Čuprija Celjsko ulico. To se je zgodilo ob 20-letnici naše ljudske revolucije v spomin na medvojno bivanje mnogih iz Celja pregnanih družin v Čuprijo, v spomin na skupno trpljenje, boje in žrtve Srbov in Slovencev kakor tudi v počastitev spomina za svobodno novo Jugoslavijo padlih Slovencev — talcev in Kraljevu in Kragujevcu ter stotin borcev z grobovi širom Srbije.

Čuprija je prav staro mesto, ležeče ob izlivu Ravanice v Veliko Moravo prav na kraju, kjer je reka od nekdanj najlaže prehodna. Rimljani so kraj sredi plodne ravnine imenovali Horreum Margi (Žitnica Morave). Tu so še vidni sledovi rimskega kastela in v prejšnjem stoletju so bili opazni tudi še ostanki rimskega mostu, ohranjenih pa je več rimskih spomenikov. Tod je vodila važna rimska cesta proti Carigradu. Mesto so porušili Huni in ga je obnovil Bizantincev Justinijan I.

V srednjem veku je bilo tu srbsko mesto Ravno. Skozenj so se tedaj pomikali križarji, tu so bila pogajanja med Nemanjići in ogrskim kraljem Andrejem. Ponovno so mesto razdejali Tataři. Pod Turki je okoli leta 1500 postalo glavna prehodna točka s proviziornim pontonskim mostom čez reko. Imenovalo se je Morava in je bilo sedež kadiluka. Potem ko je Mehmed — paša (Čuprilic) v 2. polovici 17. stoletja dal tu zgraditi stalni most — čuprijo (turško köprü), je mesto dobilo današnje ime. Skozi tri stoletja je Čuprija bila pristanišče na Veliki Moravi.

Po kratkem avstrijskem medvladju in ponovni turški zasedbi je bil ob drugi srbski vstaji dosežen v Čupriji sporazum kneza Miloša s turško porto o avtonomiji Srbije. Leta 1834 so se od tod izselili Turki in Arnavti. Mesto je postalo sedež Čuprijske nahije, pozneje Moravskega okružja.

Leta 1884 dograjena železniška proga. Beograd—Niš z zvezo na Solun in Carigrad je tudi Čuprijo približala svetu. Postala je glavno središče premogovnikov tedanje Srbije, z njimi povezana s lokalno rudniško-industrijsko progjo.

Na robu mesta je bila leta 1912 postavljena tovarna sladkorja. Poleg briketnice, opekarnice in drugih podjetij so tu številne obrtne zadruge in delavnice. Danes je v gradnji velika tovarna montažnih hiš. V okolici je več velikih poljedelskih gospodarstev, med temi znano Dobričevce.

Mesto ima gimnazijo, več osemletk, glasbeno, gospodarsko in gospodinjstvo šolo. Tu je tudi artilerijska podoficirska šola. Več starih in novih spomenikov krasijo mesto in nam pripovedujejo o njegovih žrtvah. Smotno urejeni novi muzej nam prikazuje razvoj Čuprije, priča pa nam tudi o njenem pomembnem deležu v delavskem gibanju, partijskem delu in ljudski revoluciji. Organizator težke borbe v Pomoravju je bil Peter Stambolić, odpo-

slanec CK KP Srbije. V daljni okolici Čuprije stoji manastira Ravanica in Manasija, v srednjem veku središči srbske kulturne dejavnosti, obadva kot zgodovinska spomenika danes pod zaščito države. Obmoravsko mesto, ki nenehno napreduje in se lepša, šteje danes blizu 14.000 prebivalcev (brez zelo oddaljenih okoliških vasi). Blizu sta mesti Svetozarevo (sedež okraja) in Paraćin, obe z močno industrijjo.

V septembru 1961 je bila Čuprija med onimi kraji Srbije, ki so z vso ljubeznijo in gostoljubnostjo sprejeli Slovence — nekdanje pregnance. To bo Celje v maju 1962 skušalo povrniti svojim gostiteljem z nič manjšo pozornostjo in pristržno hvaležnostjo, vse to v znamenju novega bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov.

Naj živi zveza mest Celje — Čuprija.

(Podatki iz Jugoslovanskega enciklopedičnega leksikona).

Velik uspeh naše pevke

Na nedavnem jazz festivalu v Rotterdamu v Holandiji je z uspehom nastopila tudi znana jugoslovanska pevka jazz in zabavnih melodij Ljiljana Petrović iz Novega Sada, ki jo poznamo z njenih številnih nastopov na RTV Ljubljana. O njenem nastopu so se nizozemski kritiki pohvalno izrazili, zlasti pa so bili zadovoljni s pevskimi interpretacijami posameznih jazz popev in temno barvo njenega glasu.

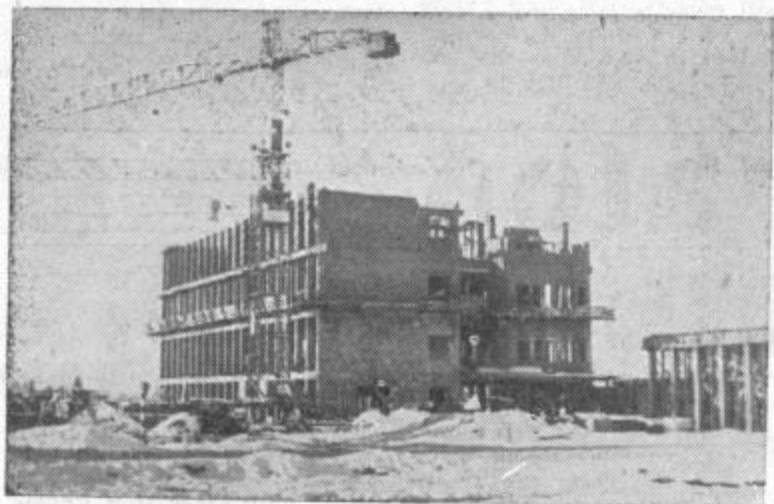
Po festivalu v Rotterdamu je Ljiljana Petrović nastopila tudi v nekaterih najbolj znanih jazz klubih Rotterdam, Haaga, Tilburga itd. Naša pevka je nastopila tudi v rotterdamskem mladinskem klubu, kjer je pela posebej za mladino.

Skoraj vse pesmi je morala ponoviti. Pred odhodom iz kluba se je morala podpisati z ustrnim rdečim lovom na zid kluba, kar je res svojevredstven avtogram.

Nastop pevke Ljiljane Petrović v Klubu umetnosti v Rotterdamu s sporedom jugoslovanskih narodnih pesmi pa je pokazal, da se ljudje v Holandiji in sploh v inozemstvu zelo zanimajo za našo narodno pesem.

Po uspehu v Holandiji je nastopila Ljiljana Petrović tudi na radiu in televiziji v Bruslju, hkrati pa je posnela več svojih uspešnih interpretacij jazz melodij, a tudi dve narodni pesmi s spremljavo gitare. Med ostalimi je posnela tudi eno izmed skladb mladega slovenskega komponista Jožeta Privša. Zlasti Holandija je ostala Ljiljani Petrović v spominu kot prekrasna dežela. Med njenim bivanjem je izšlo v holandskem tisku o njej več obširnih reportaž, ki so v naslovih imenovali našo pevko »ljubko hči Titove dežele...«

B. S.

Po zadnjih podatkih deluje v celjski občini 18 osnovnih šol, ki jih obiskuje 7.707 učencev. Se vedno primanjkuje prostorov. Trenutno sta v gradnji dve šoli — Vrtnarska in osemletka ob Dečkovi cesti (na sliki)

Najstarejše gledališče na Balkanu

Hvar je bil domovina najstarejših hrvaških pesnikov in pisateljev. Tu so živeli Hanibal Lučić, Peter Hektorović, Vinko Pribojević, Mikša Pelegrinović in drugi v 16. stoletju. Prav to dejstvo je delno vplivalo na to, da so že leta 1612 na Hvaru zgradili gledališče, kjer so prikazovali dramska dela prvih dramatikov.

Gledališče še danes uporabljajo

za razne prireditve, a zgradili so ga nad arsenalom. Arsenal spada med najstarejše ohranjene stavbe iz 13. stoletja, ko so ga zgradili Hvarani za potrebe beneške mornarice. V njem je bilo prostora za večjo ladjo. Benečani so si namreč Hvar izbrali za svojo jadransko pomorsko bazo. Sedaj je v arsenalu udobna kino-dvorana z zanimivo obokasto konstrukcijo.

Lojze Bolta:

Utrinki iz Poljske

predvsem zato, ker odpadejo s pomočjo te metode marsikatera sončna kopanja, ki so bila dosedaj najnужna. S tem pa se tudi stroški izkopavanja močno pomenijo. Ta metoda bi bila tudi na nekaterih naših najdiščih zelo uporabna. Razen električne uporabljajo še magnetično metodo, ki so jo letos prvič preizkušali.

Razen tega napravijo pred vsakim izkopavanjem še en poiskus. Sondiranje, ki ga opravi geolog. Ta ima za take prilike sveder, s katerim potegne iz globine posamezne vzorce plasti, na podlagi katerih dobite celoten zemeljski profil. Ta metoda je zelo praktična. Poznamo jo tudi pri nas, samo da je njihov sveder za te namene primernejši od našega.

Nekega deževnega popoldneva nas je podpredsednik tov. T. Seweryn povabil na ogled največje vrtnarije v Kaliszu. Na površini 8 ha gojijo samo nageljne, vrtnice in paradižnike. Posestvo ima hlađilne naprave za cvetice. Cvetovi

kalizskih nageljnov krasijo stanovanja širom po Evropi.

V času najinega obiska so nadaljevali z raziskovalnimi deli tudi v Piwonicah, arheološkem najdišču, ki je oddaljeno kake 4 km od Kalisza. Razen tega so v času najinega bivanja odprli še eno novo gradišče v Cekowu. Kraj je oddaljen 20 km od Kalisza. Tudi to gradišče je verjetno iz desetega stoletja naše ere. Tako sva imela priliko sodelovati tudi na njihovih izkopavanjih.

Vsa ta naštevavanja zahtevajo nekaj pojasnil. Arheološko raziskovalno delo je na Poljskem organizirano nekoliko drugače kot pri nas. Večino izkopavanj vršijo samo večje znanstvene ustanove: Akademija znanosti v Warszawii ali pa večji muzeji (n. pr. muzej v Szczecieniu). Taka ustanova najame potem na terenu, kjer raziskuje (vsaka večja izkopavanja, kljub velikemu številu sodelujočih, običajno trajajo po več let), svojo stavbo za znanstveno ekipo.

Ta je običajno precej številna. V Kaliszu šteje ta ekipa tri arheologe, dva inženirja in enega geologa. Razen tega je bilo tam še pet študentov, ki so risali profile, delali sproti inventar najdb, po-

magali pri merjenju in podobno. Ročnih delavcev je pa okrog 40. Ekipa ima svoj jeep. Na ta način lahko istočasno delajo na več različnih, včasih precej oddaljenih krajih.

Ostanki srednjeveškega obzidja v Kaliszu

S kolegico sva imela vrniti obisk trem poljskim arheologom, ki delajo v Kaliszu. S Kaliszem pa ima Celje zelo tesne prijateljske stike. Tako sva odhajala od doma s prijateljskimi občutki in polna pričakovanj. In vendar moram zapisati, da so doživetja presegla vsa pričakovanja.

V mestu Kofuszy, kjer se cepi proga za Kalisz od glavne smeri Katowice—Warszawa, sta naju čakala kolega Dabrowsky in kolegica Kozłowska z velikimi šopki čudovitih nageljnov in avtomobilom »Volgo« predsednika okraja Kalisza. Nekaj dni po prihodu sva bila sprejeta pri predsedniku okraja Kalisza, Tadeszu Władarczyku. Na sprejemu so bili razen njega še podpredsednik Tadeusz Seweryn, predsednik Sveta za kulturo Zosia Gawłahova i. dr. Popoldne so nas peljali na ogled po okraju, kjer sva imela priliko spoznati kulturno in gospodarsko življenje okraja. Posrečena se mi zdi tovarna, kjer predelujejo sadje, ko tega ni več, pa preusmerijo proizvodnjo na izdelavo tkanin (brisač, prtov i. pd.).

Na Poljskem gradijo številne nove šole. Za 1000 letnico poljske države so si zadali lepo nalogo: zgraditi 1000 novih šol. Gradijo jih delno s prostovoljnimi delom

ŽENA • DOM • DRUŽINA

Dekle z naočniki

Dekletu, ki nosi naočnike, včasih ni prav lahko. Pogosto se v njej poraja občutek manjvrednosti in iz te sledi stavek: druge imajo uspeh, le jaz ne. Vse mi gre narobe zaradi teh naočnikov. Mar je krivda res v tem?

Vodilna francoska ženska revija Elle piše:

NAUČITE SE, KAKO SE IZBI-
RAJO PRAVI NAOČNIKI, kajti
naočniki naj bodo poslednje zavezni-
ki vaše lepote.

Kot je za vsako dekle ali ženo
važna izbira pričeske, kajti vsak
obraz terja svojo — prav tako, če
ne še večjo pozornost, moramo
posvetiti pravilni izbiri naočni-
kov. Ustrezne oblike ni težko naj-
ti, le pri izbiri se moramo ozira-
ti na obliko glave, na razmer-
je obraza, na barvo las in kože.

Ce je sploh kakšen recept za
zadovoljstvo pri dekletu, v kate-
rem so se že vcepili manjvredni
občutki zaradi naočnikov, potem
so to edinele novi, premišljeno
izbrani naočniki.

Ce jih potrebujete, ne čakajte
niti dneva, da bi si kvarili vid
brez njih. Zastarela je napačna
nečimrnost, ko je dekle raje žne-
rila, kakor da bi si nataknila na-
očnike. Starokopitna je misel, da
so naočniki namenjeni le ljudem
»določene starosti«. Človek lahko
v vsaki življenjski dobi slabo vidi,
človek si lahko v vsaki življenjski
dobi lahko najde lepe naočnike.
Seveda jih ni treba nositi samo v
okras kot na primer Brigitte Bar-
dot v filmu »Ali bi plesali z ma-
no«. Toda, če jih količkaj potre-
bujete, nikar ne odlašajte. Nikar
naj vas ne ovirajo nepotrebni
kompleksi. Dopoveste si, da daje-
jo dobro izbrani naočniki posebno
vrednost obrazu in vsej pojavi.
Izbirajte si jih tako skrbno kot
klobuk: pomerite jih sede, stojte,
poglejte si obraz od spredaj in od
strani.

Francoska revija priporoča tu-
di za vsako obliko obraza dru-
gačne naočnike: CE IMATE O-
KROGEL OBRAZ, nosite oglate
okvirčke: zaokroženi okviri, pred-
vsem na notranji strani, bi pou-
darili okrogle črte lic in brade.
ZA TRIKOTLAT OBRAZ naj bo-
do okvirčki rahlo ukrivljeni nav-
znoter na zgornji strani, da so v
nasprotje ozki bradi. IMATE
MORDA OBRAZ KVADRATNE
ALI PRAVOKOTNE OBLIKE?
Lahko si izberete navznoter ukri-
vljene okvirčke, da bo obraz vi-
deti krajši; ali pa se raje odločite
za ravne linije na zgornjem robu
in krivine na spodnjem, tako da
bo obraz videti daljši. Obe obli-
ki naočnikov bosta omiliš oglate
ali ravne črte; ki jih imate v o-
brazu. K OVALNEMU OBRAZU
pristajajo vse oblike naočnikov.

ALI VAS OBRAZ NIMA NOBE-
NE OD TEH OBLIK? Potem si
izberite take naočnike, da bodo
široke kot najširši del vašega o-
braza. Dobro naj vam sedejo na
nos in naj ne bodo tako visoki,
da se ne bi videle obrvi.

TUDI BARVA OKVIRJA JE VA-
ŽNA. Izberite barvo, ki se skla-
da z vašo kožo in lasmi. Deklici
izrazito bele polti pristajajo ok-
virčki pastelnih barv, za medlo
kožo izberite raje živobarvne ali
temne okvirčke. Temnolaska naj
s temno barvo okvirov še počrta
temno barvo las. Jantarjeve barve

okvirčki so primerni za svetlo-
laske. Črni lepo pristajajo tudi k
svim lasem.

RADI NOSITE NAOČNIKE?
Nosite jih naravno, brez vznemir-
jenja.

Nekje sem zasledila tole misel:
kdor ni posebno bister, je lahko
vseeno vesel in ljubezniv, tako
da je vsem prijeten, čeprav ne
prebira za zajtrk Sartra. Kdor de-
la počasi, je lahko tembolj zane-
sljiv in natančen in kdor ni lep,
je lahko negovan in prikupen. V
tem je vrednost življenja.

Hudinjski pionirji čestitajo

Ze tretje leto se proti koncu
leta naša šola spreminja v prav-
cati pravljicni grad. Vsi nestrpno
pričakujemo, da nas obišče dedek
Mraz.

Letos je že teden dni pred nje-
govim prihodom vladalo razbur-
ljivo pričakovanje. Pionirji so
med seboj kar tekmovali, kateri
razred bo lepše okrasil svojo učil-
nico in jelko. Na skrivnem smo
pripravljali darila in razredne
programe. Pionirji dramskega
krožka pa so vadili, vadili. Velika
jelka z modrimi, zelenimi, rdeči-
mi, rumenimi in belimi lučkami
je nemo pripovedovala, da pionir-
ji željno pričakujejo dragega go-
sta.

Napočil je težko pričakovani
dan. Že na vse zgodaj — še v temi
— je bilo okrog šole vse živo. Se
zadnje priprave. V veliki avli se
nas je zbralo mnogo. Vesel živ-
žav pa je naenkrat zamrl, ko so
na oder prišle tri marjetice in s
tem pričele lepo svečanost. Obi-
skali so nas zajčki, veveričke,
snežinke, stric Volk in boter Ve-
ter, vsi, vsi pa smo nestrpno pri-
čakovali, kdaj bo prišel dedek
Mraz. Končno si je tudi dedek
Mraz poveznil toplo kučmo na
glavo, oblekel debel kožuh in ve-
sela družina je krenila na pot.
Z veseljem »hura« smo jih pozdra-
vili. Pionirka Majda je dedka in
njegove spremljevalce pozdravila
v imenu nas vseh in mu poročala
o velikem letu, letu novih spo-
znanih, veselja in iger v jugoslo-
vanskih pionirskih igrah. »Moj
kraj včeraj, danes in jutri.« Kaj
vse smo videli in se naučili!

Dedek Mraz je pazljivo poslušal
poročilo o zaključku iger na naši
šoli. Nato pa je spregovoril in po-
vedal, da je tudi sam pazljivo
spremljal naše delo. Čestital nam
je. Presenetil nas je tudi s tem,
da je povedal, da so tudi mnoga
podjetja z zanimanjem opazovala

naše delo. Zato so se odločili, da
nam bodo naše delavnice solid-
neje opremili. Prispevali so ljud-
ska tehnika Klime, Tovarne teht-
nic itd. Potem nam je povedal,
da bodo naši lutkarji kmalu za-
igrali prvo igrice na doma izdelan-
em odru, prinesel nam je raz-
množevalni stroj in nekaj lepih
kolektivnih nagrad. Za denar naj
bi kupili knjige za pionirsko knji-
žnico, nekaj pa naj dobijo krožki,
je dejal. Nato nam je zaželel ve-
liko uspehov in se poslovil. Mi pa
smo se veselili še dolgo, dolgo.

Dedku Mrazu, vsem članom de-
lovnih kolektivov in organizacij,
ki nas tako lepo razumejo — pri-
srečna hvala in srečno novo leto.

za male bralce

Dragi mladi bralci!

Pozdravljeni v Novem letu!
Upamo, da ste prijetno praznovali
in vam ni bilo pretežno začeti
znova z učenjem.

Novo leto začnemo, žal, s o-
pravci. Danes bi vam morali
sporočiti imena novih nagraje-
nov. Pa nas je čas prehitel — za-
radi praznikov. V tiskarni namreč
ne bi mogli izdelati fotografij, ki
ste nam jih poslali. Zatorej —
najboljše fotografije bomo obja-
vili v prihodnji številki. Za danes
le lepo pozdravljeni in nasvide-
nje.

Darilo dedka Mraza

Prišel je zadnji dan starega
leta. Mala Marinka je že drugič
vprašala mamo: »Mamica, ali mi

Petečkova pisma

Novo leto je tu in zato se tudi
jaz — kot najmanjši in stalni do-
pisnik — ponovno oglašam. Rad
bi zaželel tebi, draga tetka ured-
nica, zdravo, srečno in veselo
novo leto. Iste želje pa pošiljam
tudi vsem dopisnikom — pa tudi
tistim malim bralcem, ki si še
niso upali oglasiti v našem listu.

Prijatelji! Le s korajžjo na dan!
Tudi mene je bilo strah pisati.
Kaj bo rekla tetka moji grdi pi-
savi, sem si mislil. Pa ni bilo tako
hudo.

Zdaj vsako svojo misel, željo
in veselje napišem. Napišite še
vi! Rad bi poznal čim več vaših
imen!

Tebi, tetka, in vsem bralcem
še enkrat — srečno in uspehov
polno novo leto!

Peter Jeršič,
Teharje 25.

Dragi Petček, prav lepa hva-
la za čestitke in lepe želje. Da
bi bilo tudi zate srečno 1962. leto!
Pa, da bi se uresničile vse Tvoje
skrite želje!

Tetka

Cvetka Mlakar
Smrekarjeva 6
Celje

Dedek Mraz odrasli in otroci

Bilo je v zadnjih dneh sta-
rega leta. Naše lepo mesto je
obiskal priletni dedek Mraz
in se za nekaj minut zadržal
zdaj tu, zdaj tam. Prišel je
pred kino Metropol, obiskal
cicibane v Celjskem tisku,
Klimi in številnih drugih de-
lovnih kolektivih, pokukal v
stanovanjske skupnosti in ot-
roške vrte, se nasmešnil, po-
božal rdeča lička, kdaj pa
kdaj pa se tudi razjezil. In
z njim vred so se jezili tisti,
ki so privedli pripravljali.
Zakaj le? Pridite, pogledajmo
za hip v dvorano Delavske-
ga odr, kjer se zbirajo cici-
bani stanovanjske skupnosti
Center!

Cicibani? Ne, to pa že niso
cicibani! Saj nosijo klobuke
in krznene plašče. Siroko so
sedli na sedeže in zdaj se ži-
vahno pomenkujejo. No, pa
da ne bomo krivični — tudi
precej pravih cicibanov je
vmes. Takih, ki jim je pri-
reditev namenjena. Steguje-
jo glavičeve čez klobuke svojih
velikih sosedov in očke so
jim polne nemira in prijet-
nega pričakanja. Dvorana

je polna, še vedno pa priha-
jajo novi in novi. In med
njimi so tudi taki, ki jih
spremljajo kar štirje odrasli
sorodniki. Tisti, ki sedijo, so
zadovoljni, oni pa, ki se gne-
tejo pred vrati, kritizirajo
priveditelje, pa čeprav niso ti
prav nič zagrešili. Le-ti pa
prepričujejo, prosijo in roti-
tajo. Umaknite se, odrasli, ot-
rokom! Pa nič ne, pomaga.
Malčki morajo še kar naprej
stegovati glavičve.

Pa vendar — ko pride de-
dek Mraz — je vse pozablje-
no. Iz vseh grl se zasliši o-
lajšujoči »jooooj«. Ker pa se
mali premikajo tako, da bi
svojega dedka čim boljše vi-
deli, je precej trušča in ded-
kove besede se izgubljajo že
v prvih vrstah.

»Pa je bilo vendarle lepo.
Niti tisti s klobukom, ki je
sedel pred menoj, mi ni vse-
ga pokvaril«, je dejal mladi
mož, ko je odhajal iz dvora-
ne.

Kaj — ko bi bili do otrok
včasih malce bolj uvidev-
nega pričakanja. Dvorana

V Zarji bodo delali popoldne

Te dni so se na vrtcu »Zarja«,
v ulici 29. Novembra — v bloku
107 — odločili, da bodo svoj de-
lovni čas podaljšali tudi na po-
poldanske ure. Doslej je bil vrtec
odprt od pol šestih zjutraj do pol
treh popoldne.

Ker pa je v stanovanjski skup-
nosti Dolgo polje še precej otrok
brez varstva in ker sta marsika-
teri oče in mati zaposlena tudi

v popoldanskem času — ali pa iz-
menično — so v vrtcu sklenili, da
bodo poskrbeli tudi za te otroke.
Starši pa bodo lahko svoje malčke
v vrtec pripeljali tudi ob priliki
kakšnih daljših opravil: ob na-
kupih, obiskih pri zdravniku, na
uradih, skratka takrat, kadar
otrok ne morejo jemati s seboj.
Vrtce že sprejema prijave in
upa, da jih bo veliko.

Veliki intervju

v naravi, kjer sem vedno bolj
svež in sproščen... Imam hčer-
ko Majdo, ki igra pri gledališču,
sin pa se bolj zanima za tehniko,
kot pa za umetnost. Po načrtih
sta me vprašala? No, nekaj jih
imam, sklenil pa sem, da si do
Novega leta privoščim počitek...

Tovarišu Potokarju sva se za-
hvalila, mu zaželela mnogo uspe-
kov in za nama je bil prvi veliki
»intervju«.

Drago Medved
in Janez Pirš,
III. osn. šola.

Začetek letošnje zime je obetal vse najboljše — veliko snega in
dosti leda. Pa je prišla zadnje dni prejšnjega leta močna odjuga, da
je zemlja spet pokazala svoja rjava rebra. Živ-žav na drsališču
v Mestnem parku je zamenjala velikanska luža. — Drugi dan
novega leta je spet zapadlo nekaj snega, vendar premalo, da bi
ponovno zaživila sankaljšča. Upajmo, da bo kmalu boljše in da
bodo otroci spet uživali na sankah, kot tile trije, pa tudi na smučeh
in drsalkah.

Intimni koledarček

Menda ni žene na svetu, ki je
ne bi zanimali tile dve vprašanji:
kdaj je največ možnosti za zano-
sitev in kakšni so zanesljivi zna-
ki tega stanja. Poskusimo torej
odgovoriti.

Pri določevanju obdobja, ko je
za zanositev največ možnosti, ne
moremo mimo vprašanja, kakšno
je ženinovo mesečno perilo. Pri ti-
stih, ki imajo menstruacijo na
vsakih osemindvajset do trideset
dni, bo to nedvomno laže določiti
kot pri ženah, ki jim mesečna či-
šča izostaja, se zakasni itd. Sta-
tistike so namreč pokazale, da
je le malo žena, ki bi imele men-
struacijo točno na 28 dni, da pa
je veliko takih, ki dobivajo me-
sečno perilo nekaj dni prej, ali
nekaj dni pozneje.

Knaus in Ogino sta ugotovila,
da dozorji jajčec petnajsti dan
pred pričakovanim mesečnim pe-
rilom. Njegova življenjska doba
je zelo kratka, menda samo ne-
kaj ur. Možnost zanositve bi bila
torej največja petnajsti dan pred
pričakovanim mesečnim perilom.
Da bi bil račun še bolj točen, do-
damo še tri pred in tri dni po
petnajstem dnevu, in ugotovimo,
da naj bi bili plodni dnevi pri
ženi med enajstim in osemnaj-
stim dnevom med dvema meseč-
nim periloma. Ta račun drži le
pri tistih ženah, ki imajo čiščo
v redu. Nemogoče pa ga je dolo-
čiti pri ženah z nerednim meseč-
nim perilom. Razumljivo pa je,
da je zanositev možna tudi iz-

ven teh »plodnih« dni. Dozore-
vanje jajčka je namreč odvisno
tudi od veselja, strahu, žalosti,
hudih duševnih pretresov itd.

Priporočamo majhen, intimni
koledarček, kjer naj bi žena vpi-
sovala začetek menstruacije, tra-
janje, moč itd. Takle koledarček
ne bo samo dragocen pripomoček
ženi, temveč bo tudi ginekologu
marsikaj povedal.

In zdaj o znamenjih nosečnosti.
Prvi mesec bi nosečnost težko
zanesljivo ugotovili. Sklepamo jo
lahko po nekaterih znakih, ki
lahko nastopijo že štirinajst dni
no izostanku mesečnega perila.
Telesna slabost — posebno zju-
traj, spremembe v razpoloženju,
bolečine v želodcu, apetit se spre-
meni, spremembe na spolovilih,
dojkah itd. Zadnje in nedvomno
najbolj odločilno besedo ima pri
teh rečeh nedvomno ginekolog.

Nosečnost traja devet koledar-
skih mesecev ali deset luninih
mesecev — približno torej 280
dni. Porodni termin izračunamo
tako, da k prvemu dnevu zad-
njega mesečnega perila prišteje-
mo sedem dni in odštejemo tri
mesece. Tak izračun je le pribli-
žen in se lahko zmotimo tudi za
tri tedne. In še to — drži le pri
ženah z rednim mesečnim peri-
lom. In če ugotovite, da boste
postali mamica, še bolj pazite
nase kot ste doslej. In vaš otrok
bo zdrav in vi srečni!

M. D.

V VRTINCU SPOMINA

Ukradeni dokumenti

Bilo je na Silvestrovo 1941. leta.

Sonce je že zdavnaj zašlo za Savinjskimi planinami in se skilo za mrčne oblake, ki so naznanjali sneg; v vežo je planil sosedov šepavi Stane in se ves zadrl: »Bežite! Belčki gredo po vašega očeta!«

Oče, ki je pravkar vlek el uteži pri stari uri, je pobledel kakor zid. Prsti so se mu krčevito oprijeli vratnih podbojev. Celo so mu prekrile znojne kaplje.

A že je planila mati, ga kakor s kleščami pograbila za zapestje in ga odvela k skrini. Snela je nahrbtnik z žebrih in jela metati vanj iz skrinje perilo in obleko. Pri tem je nenehno govorila, nejasno in neurejeno, kot bi govorila le zase: »Tule je nekaj srajc Dobro... Vedela sem, da je tako. NO... Prav... Prišel boš še kaj iskat, a?... No, tako! Tu imaš vse!«

Oče se je stresel, zmignil z levo trepalnico in se podrgnil po licu.

»Se ti pojdi z menoj!« je raztreseno dejal Ivanu. Ta se je zdrnil in odkimal.

»Meni... meni nemara nič nečejo. Kaj mama?«

»Molčita sedaj! Stopi, da ne bo prepoznala!«

Objela je očeta, da je bil ta hip videti majhen kakor otrok, in krepko dodala:

»No, Jaka, na svidenje! Močan oodi med partizanti!«

Porinila ga je skozi vrata in gledala za njim, dokler ni izginil v mrčni rebi blizu skednja. Obrnila se je, se ozrla hrepeneče tja nekam v daljavo, nato se je usedla, vzela v roke koledar in dolgo strmela vanj: 31. december, 31. december je ponavljala.

Kmalu zatem so vrata pod bobnečim udarcem popustila in trije fantje v črnih čepicah so planili v kuhinjo. Četrty se je otepal psa, ki se mu je renče obesil za suknjič. Suhljat človek kosmatega obraza in rdečih las se je usedel na stol, izpljunil in surovo zavpil: »Kje je stari, a? Mar sičestruje, pleše in popiva?«

Ivanu se je v grlu zataknilo. Drugi z mozoljastim licem je vzel jabolko z mize in ugriznil vanj z rumenimi zobmi, odrgel nagrizeno jabolko čez ramo v vežo in sunil s trdo pestjo Ivana v bok.

»Si primrznil, klada, kaj?«

»Treba ga bo omehčati! Nu, daj ti, Fric!«

»Očeta ni doma«, je izdaval Ivan.

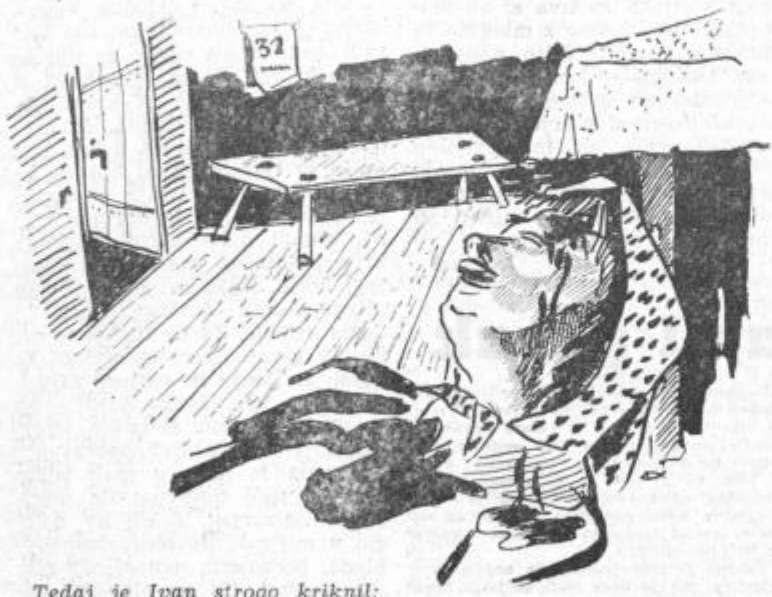
Spogledali so se. Fricu so vsi mozolji pomodreli, rdečelasi se je namrdnil in srdito dejal: »Dobro nos ima, pes. Nu, kaj zato! Bomo pa tebe vzel. Kar okomotaš ga!«

Ivanu je bilo, kakor da se pogreza v tla. Tisti mah pa je privihrla mati, se zapodila v rde-

čelasca, ki je vezal Ivanu roke, ga divje pogledala vsa rdeča v obraz, in skozi zobe s srdito besnostjo siknila: »Kaj se pravi to? Kaj počneš, človek božji?«

Rdečelasec se je očitno prese-nečen neho umaknil, Fric pa je poprijel puško za cev in zaškrtal z zobmi. »Jezik za zobe, stara! S tabo se ne bom ukevarjal, coprnica!«

Skušal jo je odriniti, a mati je pokazala s prsti na vrata in grozeče zarjula: »Zgubi se marš! Si tudi s svojo materjo takole govoril, a?«

Tedaj je Ivan strogo kriknil: »Pusti, mati! Pojdi, saj vidiš...« Ne da bi odvrnila očesa od rdečelasca, je mati ježno zavpila: »Ne dam te! Molči sin!«

»Lej jo, lej, babo! Se grozi nam!« je siknil Fric, se sklonil in jo z vso močjo tresel s puškinim kopitom po čelu. Priletela je z glavo ob rob mize in padla po dolgem na tla.

»Zdaj se bo ohladila. Daj, poveži roke temu lopovu! Enkrat sem te že rekel prekleto! Vse babnice so že ponorele. Vsaka javka, da bi jih...«

Mati se je počasi pobrala na kolena.

Izpod srebrnkastih las na čelu ji je kapljala kri, tekla mimo ušesa in ji rdečila beli ovrtnik. Ivan je okamenel od groze. Misli je, da se bo pričela mati jokati in moledovati, a izraz njenih oči je bil kamnito trd, vzvišen in miren. Hotel je krikniti, a v grlu ga je davilo. Mati se je z naporom dvignila, pokleknila in zahropla: »Ne daj se, sinko! Ne obupaš! Poglej svojo mater in imej venomer v mislih: ni klonila... O, o, sinko — o, prekleto!«

Fric jo je spet sunil na tla, rdečelasi pa je stikal po omari in godel: »Pusti jo, naj se dere!«

Mati se je znova dvignila in se oprla na roko. Desnica je pritisla na prsi, na mrzla omrtvele lica in kričala s stokajočim glasom: »Pobili ste mater, ujeli sina

in temu pravite: verujem v boga. Pobili vas bodo kakor stekle pse!«

Mlad fante je Ivanu vezal roke, a mu ni šlo — prsti so mu drgetali. Ivanu se je vedno više dvigal jok v prsih. Skozi meglenne oči je videl, kako si mati s prsti lovi kri, ki ji zaliva oči. Njenega pogleda ne bo mogel nikoli pozabiti.

Tedaj je omagala. Bleda kakor apno se je prelomila in udarila s temenom ob tla. Izdihnila je. »No, pojdimo zdaj!« je rekel rdečelasi in, slineč se kakor pes,

pripomnil: »Glej, kako dobro šunko so imeli pripravljeno za noč, ti hudiči!«

Hiša je ostala prazna, le pes je otožno zavijal za njimi. Veter je lupotal z vrati in cebral liste na koledarju.

Staro leto je umiralo. —

Votlo so doneli koraki v temo. Nočna ptica je prodirno zaživžgala ni zletela tik nad njimi. Vsi so molčali.

Včasih se je gozd zamajal in slišati je bilo, kakor da bi nekdo otočno vzdihnil. Belčki so se očitno bali. Ob vsakem nenadnem zvoku, če se je sprožila kaka veja ali zalomastila kakšna žival po zasneženem gozdu, so stisnili oči in zgrabili za puške. Psi v daljavi so se besno trgali na verigah.

Ivan je slišal, kako je tisti fant s plašnimi očmi obotavlja šepnil.

»Ti, ta ženska mi noče iz glave!«

»A?«

»Hm, ni slabo imeti tako mater. Kakor volkulja...«

»Osle! Utihni!«

Včasih je Ivana kdo sunil v bok. Ni čutil bolečine. Ni ga bilo strah. Napravil bo nekaj, česar ni bil nikoli zmožen: uprl se bo, strgal okove... Strmel je v gozd onkraj globeli, v črno goš-

čo, kjer je bival njegov brat in oče. —

V njem se je nekaj pretrgalo, zlomilo: omahljivosti ni več poznal.

Rdečelasec pred njim si je jel prižigati cigareto. V medli svetlobi mu je bilo moč videti dlake nad nabrekli zgornjo ustnico.

Ta mah se je Ivan iztrgal, se pognal v globel, se zvalil po strmini in izginil v temi. Nekaj strelov iz pušk je spremljalo njegov beg. Zaman. Sprejel ga je gozd.

Naslednjega jutra je koledar zabeležil 1. januar 1942.

Začelo se je novo leto...

TRANZISTOR NA TRAKTORSKI PRIKOLICI

Za olimpijske igre v Rimu je vladalo veliko zanimanje tudi v vaseh okrog Svričja. Ljubitelji športa iz oddaljenih vasi so prihajali tudi iz več deset kilometrov oddaljenih krajev, da bi zvedeli najnovejše vesti ali poslušali prenos z olimpijskih iger. Med enim izmed radijskih prenosov iz Rima je skupina mladincev iz vasi Vandroš prevažala gnoj z zadržnim traktorjem na njivo nedaleč od vasi. Dela ni bilo mogoče odložiti, vendar so se mladinci znašli. Tomislav Randjelović je prinesel svoj tranzistor in ga montiral v prikolico. Mladinci so pozneje izjavili, da jim ni šlo delo še nikoli tako od rok in da ni bilo še nikoli tako prijetno.

320 MILLJONOV DOLARJEV DNEVNO

V organizaciji združenih narodov so pred nedavnim objavili, da porabijo države v svetu dnevno 320 milijonov dolarjev za oborožitev.

Lani 2000 izletov s 70.000 udeleženci

Turistična agencija »Izletnik« iz Ljubljane, ki je bila ustanovljena sredi leta 1960, je s svojim delom presenetila v lanskem letu številne turistične strokovnjake. S svojim spretnim poslovanjem je uspela uvrstiti se v tem letu v vrsto najmočnejših izletniških agencij v Sloveniji.

Lani je turistična agencija »Izletnik« organizirala skoro 2000 turističnih potovanj s 70.000 udeleženci. Samo na teh potovanjih je agencija ustvarila nad 200 milijonov dinarjev bruto prometa, poleg tega pa še 80 milijonov z raznimi drugimi turističnimi izletniškimi storitvami. Da je lahko uspela ustvariti tako veliko poslovanje, se je treba zahvaliti kooperaciji s šestimi poslovnimi partnerji — avtobusnimi podjetji iz Ljubljane, Celja, Nove Gorice, Kranja, Jesenic in Skofje Loke. Njihove zmogljivosti znašajo okoli 400 avtobusov. Tako sodelovanje

Kako so Američani odkrili in odpeljali februarja 1946 važne dokumente, ki so jih skrili Nemci v okolici Prage.

V začetku leta 1945 so prebivalci neke vasi v okolici Prage z radovednostjo opazovali nemške vojake, ki so ustvarjali videz, kot da iščejo najprimernejši teren za kopanje strelskih jarkov. Toda ni bilo tako.

Septembra 1945 je francosko ministrstvo za zunanje zadeve obvestilo čehoslovaške oblasti, da je neki nemški vojak — vojni ujetnik, pri zaslusku izpovedal, da so februarja 1945 zakopali Nemci v okolici Prage dragocene diplomatske dokumente in da omenjeni vojak ve za to skrivališče. Čehoslovaške oblasti temu obvestilu niso pripisovale posebne pozornosti. Za izjavo ujetnika pa so izvedeli organi obveščevalne službe ameriške okupacijske vojske v Nemčiji. Nekega dne v februarju 1946 je prispelo na čehoslovaško mejo pet ameriških vojnih avtomobilov, v katerih je bilo trinajst ljudi. Oficir, ki je vodil skupino ameriških obveščevalcev, je obmejnemu stražarju pokazal dovoljenje za prehod čez mejo in potni nalog, na katerem je bilo zapisano, da pelje obmejna skupina Američanov v Prago nekega nemškega vojnega ujetnika. Vse dokumente za prehod čez mejo je izdala zavezniška kontrolna komisija, potrdila pa jih je tudi čehoslovaška vojna misija v Nemčiji.

Še tistega dne, ko so prestopili mejo, so bili Američani našli skrivališče. Že ob vходу v skrivališče je bilo 700 kilogramov eksploziva in polno min. Poleg tega so našli v vrodu nekaj sto kilogramov lahko vnetljivega olja.

Saveta Božič iz Novega Sada zbira razglednice z narodnimi nošami. Doslej je zbrala že čez 5000 takih razglednic, ki prikazujejo narodno nošo narodov vseh kontinentov.

Majhna nepredvidnost pri odkrivanju eksploziva bi lahko povzročila eksplozijo in požar, ki bi uničil vso dragoceno dokumentacijo. Američanom je uspelo odstraniti mine. Nekaj vojakov je potem natovarjal pakete z nepoznanimi dokumenti, medtem ko so ostali stražili. Skrivališču se je približal neki čehoslovaški oficir, ki pa so ga odstranili z izgovorom, da opravlja neko tajno delo, o katerem so obveščene tudi čehoslovaške oblasti.

Tako je skupina Američanov skoraj nemoteno odpeljala ves skrivnostni tovor čez mejo v Prago so ostali le vodja skupine Stephen Richard in dva vojaka, da proslavijo uspešno akcijo. V Pragi pa so vse tri nenadoma a-retirali. Po izpovedih teh treh, so čehoslovaške oblasti zvedele za potek te akcije. Sledile so diplomatske note in končno je bil tovor »ukradenih« dokumentov vrnjen Čehoslovski. Vendar so bili paketi odprti, tako da ni moč trditi, da so ameriške oblasti vrnilo vso dokumentacijo.

Podatke o tem neobičajnem odkritju je pred nedavnim objavil čehoslovaški list »Svet v slikah«.

Redkost posebne vrste

Saveta Božič iz Novega Sada zbira razglednice z narodnimi nošami. Doslej je zbrala že čez 5000 takih razglednic, ki prikazujejo narodno nošo narodov vseh kontinentov.

RIŠE:

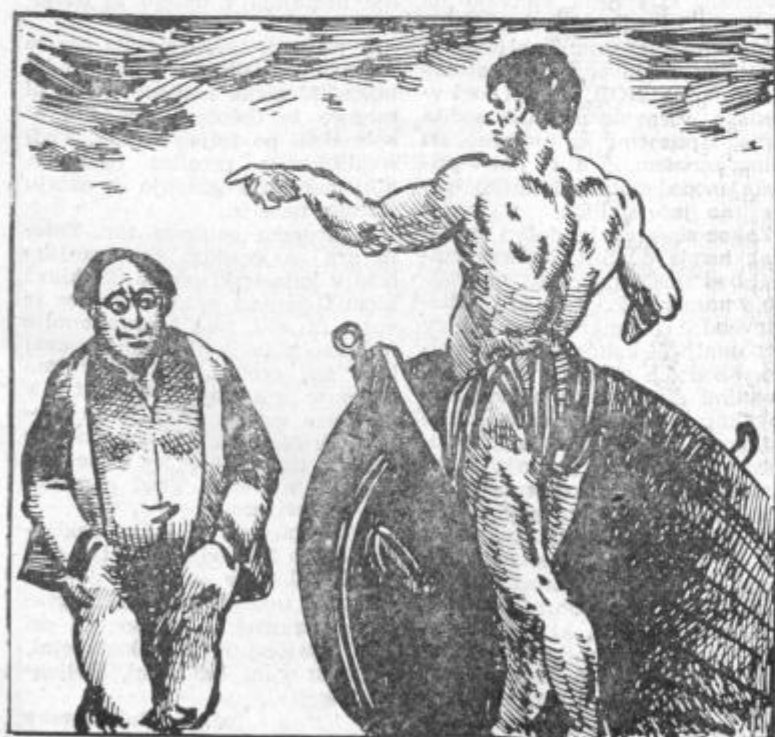
JANEZ MLAKAR

PO NOVELI
JACKA
LONDONA

MAPUHOV BISER

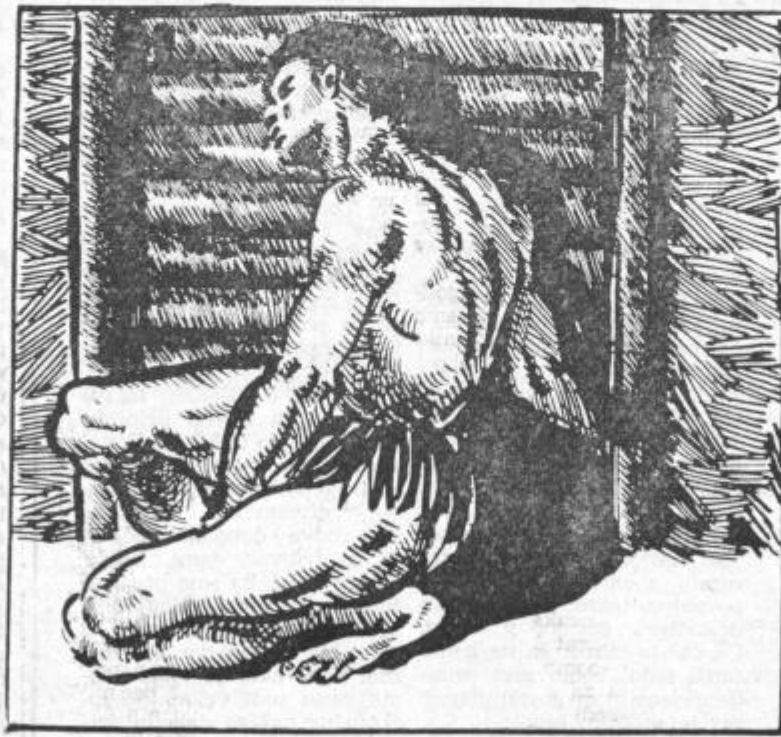
PIŠE:

STANE FOTOČNIK

16.

Huru je še vedno oprezoval na obali. Zdaj je zagledal tretjo jadralnico. Bila je »Hirac«, last nemškega žida Levyja, največjega trgovca z biseri. »Ze več za novo?« je vprašal Huru Huru Levyja, ko je debeli Zid stopil iz čolna. Mapuh ima biser, kakršnega še nihče ni ujel na vsem svetu. Mapuh je bedak. Prodal ga je Torkiju za tisoč štiri sto čilskih dolarjev. Vlekel sem na uho in vse slišal. Tudi Torki je bedak in ti ga bo poceni prodal. Pomni, da sem bil jaz prvi, ki ti to povedal. Imaš kaj tobakate? »Kje je Torki?« »V hiši kapitana Lyncha pije pelinovo žganje.«

17.

Enorekce je previdno sledil Zidu in se splazil k vratom, ko je ta stopil v hišo kapitana Lyncha. Nastavil je uho in prisluškoval, ko sta se Zid in Torki pogajala za ceno. Svojam usedom ni mogel verjeti, ker sta se zedinila za petindvajsetstisoč frankov.

Tedajci so zagrmeli topovski strelji. »Orohenac in »Hirac« sta na vso moč streljali. Levy, Lynch in Torki so planili iz koč in videli obe jadralnici, kako se naglo obračata proti odprtemu morju.

18.

Zvili sta glavna jadra in razpeli mala. Potem sta šinili v vihar, premetavajoč se po razpenjeni vodi, in izgnili v pljuskih dežja. »Ko bo vihar minil, se bosta vrnila,« je rekel Torki. »Najbolje bo, da se čimprej umaknemo od tod.« »Barometer je spet padel, se mi zdi,« je rekel kapitan Lynch. Imel je belo brado. Bil je prestar za službo, s svojo nadnudo si je izbral za bivališče atol Hikuera, kjer mu je bilo še najbolj znano. Stopil je k barometru. »Sveta nebesa! so čuli njegov vzlik. Planili so za njim in ostrmeli. Barometer je kazal 29.20.

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

V Celju premalo KEGLJAŠKIH STEZ

ŽKK CELJE IN ELEKTRO V REPUBLIŠKI LIGI

Zadnje dni prejšnjega leta je bilo zaključeno okrajno prvenstvo kegljaških stez v mednarodnem slogu. Nastopile so samo registrirane ekipe. Tekmovanje je veljalo istočasno tudi kot izbirno za uvrstitve druge ekipe z območja celjskega okraja v republiško ligo. Eno mesto v družbi najboljših slovenskih kegljaških stez so si že lani zagotovili kegljači celjskega železničarskega kluba. Navzlic temu, tudi tokrat niso zatajili, saj so z osvojitvijo naslova okrajnega prvaka znova dokazali, da v okraju še nimajo resnejšega tekmeča. Drugo mesto na okrajnem prvenstvu ter s tem pravico do udeležbe v republiški ligi so si vnovič priborili člani celjskega Elektro. ki so že lani nastopali v slovenski ligi, pa se žal niso kdovekak izkazali. Zato so si morali ponovno vstop v to ligo priboriti na okrajnem prvenstvu.

Na okrajnem prvenstvu so se moštva uveljavila v temle vrstnem redu: 1. ŽKK Celje 15.974, 2. Elektro 15.816, 3. »13 maj« 15.538, 4. Invalid 15.332, 5. Olimp 15.251, 6. Kladivar 14.979, 7. Kovinotehna 14.752, 8. Zabukovica 14.744, 9. Ingrad 14.696, 10. Kovi-

nar Store 14.493.

Med posamezniki je najboljši uspeh dosegel Druškovič, član Elektro, ki je podrl 2070 kegljev, drugi je bil Klemenčič (13. maj) 2062, 3. Ravtar (Celje) 2039, 4. Lubej (Celje) 2039, 5. Zagorec (Elektro) 2036 itd.

Kakor nekatera prejšnja, tako je tudi to tekmovanje potrdilo, da so celjski kegljači dosegli določeno stagnacijo in da zaradi tega ne morejo in ne morejo napreči. Medtem ko starejši tekmovalci (ne po letih, temveč po športnih izkušnjah) dosegajo »vojne« rezultate le še na račun

izkušenj, rutine in podobno, pa je tudi pri ostalih očitno pomanjkanje treningov. Ali z drugimi besedami — v Celju imamo premalo kegljaških stez. Ljubiteljev tega športa pa je zdaj že toliko, da jih edino celjsko kegljišče ne more vseh sprejeti, pa še izbranci imajo na razpolago dosti premalo časa za resnejšo vadbo. Sicer pa tu ne gre samo za športno vadbo in visokokvalitetna tekmovanja. Keglski šport je eden redkih, ki na široko odpira svoja vrata ne samo mladim, temveč tudi starejšim ljudem in ima zaradi tega še toliko večji rekrea-

tivni značaj. In vendar, navzlic tem ugotovitvam, v Celju ni razumevanja za gradnjo novih kegljaških stez. To stanje se seveda pozna v kegljaškem športu samem. Celjska moštva si ne morejo privoščiti dela z mladino in ženskami zaradi čisto enostavnega razloga — ker so jim ure za vadbo na edinem kegljišču preveč skopo odmerjene. Je pač povpraševanje za to kegljišče tolikšno, da se drugače ne da urediti. Po trenutnem stanju zares ne, zato bo treba misliti na gradnjo novih stez.

-an

VELENJE - jesenski okrajni prvak

Tik pred nastopom zime je bilo zaključeno nogometno prvenstvo, ki je v letošnji sezoni združevalo 12 ekip v konkurenci in B-ekipo Kladivarja, ki je nastopala izven konkurence.

V razgovoru s tov. Jankom Vagnerjem, ki je vodil okrajno tekmovanje, povzemamo naslednje: »Kvaliteta enotne okrajne lige je bila povprečna. Vse, kar ni bil zadovoljivo rešen tekmovalni sistem, ki je združil vse ekipe v enotno ligo. Znanje posameznih ekip je bilo preveč različno. Tako smo bili priča za nogomet neobičajnim rezultatom — 18:0, 15:1, 12:0, 10:0, 11:0 itd. Ti rezultati nam zgornjo kažejo, da bi bilo umestnejše ligo razdeliti na I. in II. razred. Neodgovoren odnos do tekmovanja je pokazal Kladivar z B-ekipo, saj je 3 tekme predal kar z 0:3, brez borbe, v zadnjih kolih pa je nastopila celo liška ekipa tega društva. Sodim, da s takšnim odnosom do tekmovanja, ni upravičeno nadaljnje sodelovanje v prvenstvu. Disciplinarnost igralcev še ni bila zadovoljiva. Kaznovanih je bilo 12 igralcev s prepovedjo nastopanja na 33 prvenstvenih tekmah, eden pa celo s 6-mesečno prepovedjo nastopanja! Sodniki, katerih imamo sedaj 42 na sezono, so zadovoljivo opravili svoje delo. Na sojenje sta bila vlozena le 2 protesti, na registracijo igralcev pa trije. Obisk na tekmah je bil povprečen, številnejši na podeželju kot v industrijskih središčih. Na vrhu tabele je povsem zaslužen Partizan-Rudar Velenje, ki ima po mojem osebnem mnenju tudi naj-

več možnosti in pogojev za osvojitve prvenstva in uspešno nadaljevanje v kvalifikacijskih tekmah za vstop v SCL. Zaskrbljujoče je, da nimamo mladinske lige. Ker so se za to tekmovanje prijavila le 4 društva, bo mladinsko prvenstvo spomlad. Tudi pionirji nimajo svojega tekmovalnega sistema. Smatram, da bi bilo napačno forsirati enotno okrajno pionirsko ligo. Tekmovanja se naj odvijajo v okviru občin, po turnirskem sistemu tekmovanja pa bi naj prišli morda do okrajnega prvaka. Občina Smarje je že izvedla svoje pionirsko prvenstvo. Priporočljivo bi bilo, da bi ji sledile še druge občine v okraju.

Nogomet je postal tudi priljubljena igra v naših delovnih kolektivih. Vesta je bila takozvanih sindikalnih nogometnih tekmovanj, ki so bila organizirana mimo naše nogometne podzveze. Prav bi bilo, da bi tudi ta dejavnost dobila trajnejše oblike, se organizacijsko povežala z našo podzvezo, da bi na ta način postal nogomet v našem okraju še bolj množičen.

Takšno je trenutno stanje nogometa v celjskem okraju brez obeh celjskih prvenstev SCL. Več o stanju in problemih v nogometu v okraju pa bomo bralce seznanili po bližnji skupščini CNP, ki bo še ta mesec.

LESTVICA:

1. Partizan-Rudar Velenje
2. Kovinar, Store
3. Olimp
4. Smarant ob Paki
5. Slov. Konjice
6. Stoklar, Rčg. Slatina
7. Šoštanj
8. Zalec
9. Savinja, Nazarje
10. Bratstvo, Rogatec
11. Zreče
12. Vransko
13. Kladivar B

11	10	1	0	65:4	21
11	10	0	1	54:8	20
10	8	1	1	48:5	17
11	7	0	4	50:15	14
11	6	1	4	37:24	13
11	4	2	5	20:10	10
11	4	1	6	24:19	9
11	3	2	6	32:14	8
10	3	1	6	19:53	7
11	3	0	8	11:40	6
11	1	2	8	11:56	4
11	0	1	10	15:78	1
12	7	0	5	59:27	14

Nepričakovane spremembe

Toplo vreme prekrizalo račune hokejistov

V sredo, 3. januarja bi morala biti v Celju prva tekma zvezne lige v hokeju na ledu med moštvom HDK Celja in HK Medveščakom iz Zagreba. Vendar do srečanja na drsališču v Mestnem parku ni prišlo, ker sta toplo vreme in dež pobrala še precej debelo ledeno ploskev.

— Ali so zaradi tega nastale kakšne spremembe v tekmovanju za državno prvenstvo, smo vprašali tehničnega vodjo HDK Celja.

— Pravzaprav ne, ker se mora tekmovanje odvijati po programu, ki so ga osvojili vsi udeleženci zvezne lige. Sprememba, za nas zelo težka, je nastala le v tem, da je moralo naše moštvo odigrati prvo tekmo na tujem igrišču, namesto na domačem. In ker pozicije tekmovanja ne predvidevajo takšnih zamenjav, je sploh vprašanje, če bomo zagrebške hokejiste videli v Celju vsaj v povratni tekmi. Mi smo jih sicer za prosili, da bi 20. januarja igrali drugo tekmo v Celju, vendar zaenkrat še nimamo njihovega odgovora.

— Kje pa bo tekma drugega kola, ki je bila določena za 6. januar in v kateri bi se morali srečati moštvi Celja in Jesenice, prav tako v Celju?

— Glede na silno neugodno vremensko razmere, smo že med novoletnimi prazniki zaprosili Jesenčane, da bi prvo tekmo odigrali na Jesenicah, drugo pa v Celju. Čeprav se nimamo njihovega odgovora, upamo, da bodo pristali na tako zamenjavo. Če bo šlo v tem primeru vse po sreči, bodo celjski hokejisti nastopili jutri na Jesenicah, a imeli 13. januarja povratno tekmo z moštvom državnega prvaka v Celju. Če pa do takrat še ne bomo imeli ledu, bomo spet prisiljeni prositi za gostoljubnost pri jeseniškem klubu.

— Kaj pa bo s tekmo z Ljubljano?

— Prvo tekmo z moštvom ljubljanskih hokejistov bi morali imeti 10. januarja v Celju, drugo pa 14. t. m. v Ljub-

ljani. Če do ponedeljka, 8. januarja v Celju še ne bomo imeli ledu, bomo spet zaprosili za zamenjavo. Če nas bodo uslišali in razumeli, potem bo naša ekipa igrala 10. januarja v Ljubljani, 14. pa povratno doma.

— Gotovo je, da so takšne spremembe zvezane s precejšnjimi težavami. Katere so te?

— Prve težave se kažejo že samo v tem, da moramo zaradi vremenskih razmer spreminjati program tekmovanja, kar ni lahko, zlasti še zavoljo tega ne, ker visi vse delo na amaterskih funkcijah. Drugič pa so takšne spremembe zvezane s precejšnjimi nepredvidenimi finančnimi izdatki. Poglejmo samo prvo kolo. Namesto, da bi imeli tekmo v Celju in pri njej zaslužili vsaj nekaj tisočakov na račun vstopnine, smo morali naše moštvo poslati v Zagreb in tam plačati ne samo visok znesek za uporabo drsališča, temveč tudi odšteti težke tisočake na račun potnih stroškov in prehrane. Če bi bila naša blagajna vsaj za silo polna, bi si zaradi tega ne belili glave. Toda, če povem, da smo prav zagrebško tekmo »finansirali« iz lastnih žepov, da smo funkcionarji pri HDK Celje znova segli v lastne žepove in posodili klubu, potem lahko razumete, da to ni lahko.

In tretjič. Velike težave imamo tudi zaradi priprave ledu. To delo ni lahko. Ponašajo včasih več noči. Ko smo v drugi polovici decembra prvič pripravili drsališče, smo znova »dežurali« več noči in polivali sami. Nihče nas ni videl, ko smo premraženi in utrujeni odhajali v zgodnjih jutranjih urah z drsališčem na domove in v službe. Zdj nam je toplo vreme vzelo tudi veliko dragocenih ur našega dela in prizadevanja. Takšna je pač naša usoda, usoda športnih delavcev. Pri nas bo trajala vse dotlej, dokler ne bomo zgradili umetnega drsališča.

-an

Zakaj planinstvo?

Gore so imenitno torišče za izpolnitev veselja do dejanj in dogodivščin; še vedno so v glavnem rezervat, kamor mehanizacija in motorizacija ne bosta nikoli do kraja pridrla, rezervat, kjer človek še lahko najde intimen stik s prvotno naravo.

Planinstvo vpliva enako ugodno na telo, na duševnost in na živce, posebno primerno pa je za tiste, ki so po poklicu odtrgani od narave. Tehnizacija bo še povečala pomen tega izrednega športa.

Hoja po gorah ugodno vpliva skoro na vse človeške organe. Zaradi nadmorske višine se množe rdeča krvna telesa, prečnava je intenzivnejša. Srce in krvni obtok prav tako pridobita, če niso napori prehud. Pljuča delajo močnejše in hitreje, prsni koš se širi, mišičevje se razvija in utrjuje. Ledvica, jetra in drugi notranji organi dobe zaradi boljšega krvnega obtoka več krvi in delujejo bolje. Koža se pod vplivom ultravioletnih žarkov, vetra in dežja utrjuje. Zdrav človek se pri hoji v gorah imenitno počuti, se veseli življenja in svojega zdravja ter ga zna ceniti. Zdravje pa je devet desetih človeške sreče, kakor je to dejal Schopenhauer.

Seveda je hoja v gore lahko zdravju tudi nevarna. Če pretiravaš neizurjen, pride do bolečin v mišicah, do sončarice, prehlada, prebavnih motenj, do gorske bolezni. Če pa planinec pametno živi, redno trenira in ne začenja takoj z najtežjim, do vseh

teh zdravstvenih motenj ne pride. Za doraščajoč organizem niso ugodni skrajni ali težji napori v gorah.

Smrtna nesreča v gorah je največja posledica nevednosti, neizkušenosti in lahkomišelnosti ter seveda slabe opreme in pripravljenosti.

Zato je prav, če planinske organizacije prireajo tečaje za mlade planince.

Ti morajo seveda imeti določene pogoje.

Navadni planinec mora imeti zdravo srce in pljuča in seveda ude. Alpinist pa mora biti spreten, utrjen, močan, brez vrtoglavice.

Kdor ima prevelik ali preslab krvni pritisk, kdor je bolan na ledvicah, kdor ima naduho, naj raje ne hodi v hribe.

Po vsem tem je pravilna ugotovitev, ki smo jo slišali pred nekaj dnevi iz razprav na seji republiškega Sveta za turizem, da je planinstvo ne samo gospodarska dejavnost, temveč služi predvsem utrjevanju zdravja in delovne sposobnosti ljudi.

Dr. M.

OBČINSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

Pred dnevi je bilo v Mozirju občinsko prvenstvo v namiznem tenisu za člane »Partizana«, ki ga je priredila Občinska zveza za telesno vzgojo »Partizan« Mozirje. Vsega so tekmovali tri ekipe, in to ekipa iz Ljubnega ob Savinji in dve ekipi iz Mozirja. Nastopilo je 10 tekmovalcev, 7 iz Mozirja, 3 pa iz Ljubnega ob Savinji. Ekipno je zmagala ekipa iz Ljubnega ob Savinji, drugo in tretje mesto pa sta zasedli ekipi iz Mozirja. V igri posameznikov je bil najboljši KRALJ iz Ljubnega ob Savinji, drugo in tretje mesto pa sta dosegla tekmovalca Jože LESKOVŠEK in Vlado MIKLAVC iz Mozirja. V igri parov sta bila najboljša KRALJ in GLOBČNIK iz Ljubnega ob Savinji.

Namizni tenis se v občini Mozirje zadnji čas zelo hitro razvija. Samo v Mozirju je nad 40 aktivnih tekmovalcev.

-er

Vaše vestice

To ni bila birokratska rešitev

V dveh zadnjih številkah Celjskega tednika sta bila objavljena sestavka »Zanima me resnica« in »Tudi meni se je zgodilo tako«. Pisca tov. Kajzer in tov. Fale ugovarjata, ker jima je bila prošnja za odobritev lokacije za zidanje dveh stanovanjskih hiš zunaj gradbenih okolišev odklonjena. Po njuni presoji je ukrepal upravni organ neizvignost in ni upošteval dejstev, ki bi morala biti odločilna za ugodno rešitev prošnje. Tov. Fale dalje vprašuje, ali danes še zmeraj en sam človek birokratsko odloča o zadevah, ki močno vplivajo na življenje prizadetega državljan.

Menimo, da primer prizadeih tovarišev, ki ju poznamo kot aktivna borce NOB, ni bil neželjen obravnavan. Kot sodita sama, si štejemo za umestno, da njima in vsem, ki bi se jim v prihodnje podobno primerilo, pojasnimo naše stališče.

Zakonodajalec je dobro pretehtal, ko je odobril, katere zemljišča se smejo uporabiti za gradbene namene. Pri tem je upošteval bodočo komunalno ureditev teh zemljišč, kakor tudi izpolnitev bodočih naselij z vsemi potrebnimi elementi za njihov razvoj, kot so trgovine, zdravstvene ustanove, šole, kinodvorane in podobno. Tako nudi gradnja v teh zazidalnih okoliših ogromne prednosti graditelju in njegovi družini. Prebivalci imajo najkrajšo pot do službenega mesta, gospodinjice do trgovin, otroci do šol itd. Istočasno so ohranjene poljedelske površine, ki so bile zaradi nesmotrne gradnje po vojni močno ogrožene. To nesmotrnost je prekinil zakon o uporabi zemljišč za gradbene namene. Siste-

matična gradnja omogoča še estetsko in funkcionalno pravilno oblikovanje naselij in ohranitev naravnih lepot našega podeželja. Zakon določa usmerjanje gradnje v zazidalne okoliše. Zato izvajanje teh zakonitih določil ne pomeni birokratskega poslovanja, temveč nujno ukrepanje, ki ima nalogo, da omogoči pravilen razvoj naših krajev. Tako je vsa stanovanjska izgradnja usmerjena v zazidalnih okoliših, izjeme pa se delajo le za gradnje kmečkih hiš, daleč proč od mest. Pa tudi pri tem težimo, da te gradnje nastajajo v okolju že obstoječih vasi.

V primeru tov. Kaizerja gre za stanovanjski objekt v neposredni bližini Mozirja. Logično je, da ni mogoče že določeni zazidalni okoliš širiti po željah strank. Tudi kvalifikacija prosilca (radiotehnik) narekuje gradnjo v okolju samega naselja.

V drugem primeru tov. Faleta gre za gradnjo stanovanjske hiše v katastrski občini Smilavž blizu Gornjega grada. Prosilec je vojni invalid, ima 5 arov zemlje in z zaposlitvijo ni vezan na kraj kjer želi graditi. Kot zidar ima možnost priložnostne zaposlitve v Gornjem gradu. Pa tudi za njegovo družino je bolj smotno, če živi v trgu. Zato je usmeritev gradnje v Gornji grad popolnoma utemeljena.

Iz vsega tega bi lahko zaključili, da so bile odločbe v teh primerih izdane v skladu z določili zakona o uporabi zemljišč za gradbene namene in da so bili pri tem upoštevani tudi konkretni, ali z drugimi besedami, življenjski pogoji.

inž. A. Bukanovsky

OGLAŠUJTE V

Celjskem tedniku

Zdaj konec leta je pred vrati. Poskušal sem dogodke v svetu zbrati. Po mesecih ni tale razpored. Kar pozno je bilo, lahko je tudi spred.

V začetku leta Tito je obiskal Afričane, prijatelje vsem dobro znane. Na jesen pa prišli so v Beograd vsi šefi neodvisnih vlad in sedli za ovalno mizo, da bi pomagali rešiti v svetu krizo. To je bila beogradska konferenca, za velesile močna konkurenca.

Ustava nova se nam zdaj pripravlja, o njej povsod živahno se razpravlja.

Z atomsko bombo se strašijo velikani, kot Rusi so, Francozi in Amerikani. Z atomom je nastala strašna dirka, po arzenalih bomb je cela zbirka. Ko eksplozija takšen spak, požene pod nebo se gobasti oblak. Čim več jih bo, tem prej nas bo odnesel vrag.

V vsemirje Gagarina se poslali Rusi, ameriški pa propadli so poskusi. Še Titov — kozmonavt številka dve, na pot krog zemlje večkrat gre. Amerikanci zmogli so le dva poleta, za daljšo pot pa vzeli so premal zaleta. Zato le gor in dol je šlo, še zadnji padel v slano je vodo. Če zvezde kdaj v vesolju bodo urejene in če za potovanje bodo zmerne cene, gor šel bo vsak lahko na svoj dopust, če zdel se mu bo svet prepust.

So v Izraelu Eichmanu sodili, razprave dolge so vodili. Efekta pa še vedno ni, ker ta zločinec še živi. Res dolgo trajal je proces, hitrejši bil je »Menderes«.

Kongres VKPb je v Moskvi bil kot slišimo, kar dosti razburljiv. Stalina tam so prekopali, Kitajci so za njim jokali. V nemilost padli so Albanci, kjer vladajo še vedno samozvanci.

Do zdaj so v Kongu vedno še nemiri, tako poročajo dopisniki vsi viri. Lumumbo spravili so tu na drugi svet, za njim je šel Dag Hammarskjöld — vsi sodijo, da bil je to pač atentat. Zdaj tajnik OZN Burmanec je U Tant.

Se Sirija je od Egipta odcepila. In Tanganjika si svobodo pridobila. Več novih letos je držav nastalo, kolonializem s tem je pokopalo. Iz Dia, Damana in iz Goe so Portugalci šli po gobe — so Indijci jih zmetali v morje. Tako svobodni čisti se obzorje. V Alžiriji krvavi boj še traja, od tam je kratka pot do »raja«. Okrog Berlina so še homatije, med velesilami pa razprilje. So v Nemčiji zaprli Lazo Vračariča, kar kaže, da nacisti res so od hudiča. Premalo Nemce je bolela glava, preveč diši jim še nečedna slava.

Tako bilo je letos na tem svetu. Kako naprej bo, bomo videli ob letu. Naj staro leto srečo mine! A v novem srečo vsem želi — kronist

Sime!

VAŠE VRSTICE

Ne le razvoj - tudi potreba kliče

Tov. urednik!

V Celju imamo dve samopostrežni trgovini z živili. Ena od teh je v zadnjem obdobju uvedla tudi prodajo nekaterih gospodinjskih pripomočkov in galanterijskega blaga. To je vsekakor vredno pohvale. Vendar pa to še ne more zadovoljiti kupca, ki želi kupiti še kaj drugega kot to, kar lahko nudita ti dve trgovini.

Mislil, da nisem edina gospodinja, ki jo zanima, kdaj bomo v Celju dobili tudi samopostrežno trgovino kot jo imajo n. pr. v Ljubljani, celo v Zagorju in še drugih manjših krajih pri nas. V ljubljanski samopostrežni trgovini lahko kupec opravi pretežni del nakupa, saj je izbira ogromna in to od igle do perila, otroških oblek, čevljev, copat, jopic itd. Vsak kos nosi tudi pravilno ceno (ne tako kot se zgodi pri nas, da so cene pomešane) in kupec si lahko še sproti izračuna koliko bo plačal.

Pred kratkim sem v Celju kupovala otroško jopico. Za otroka, ki cen še ne pozna, skratka, ne

razlikuje še kakovosti blaga in tudi obleke se ne zna paziti, je pri nas težko dobiti kaj cenenejšega blaga. Prodajalca ponudi navadno le najdražje, kar imajo na zalogi. Vendar pa bi tudi, če bi imela voljo, ne mogla postreči stranki, ker iskanega blaga največkrat nimajo na zalogi. V ljubljanski samopostrežni pa sem opazila, da se tudi to lahko dobi. Enako je pri perilu. Če prodajalca stranki ponudi v pogled dve kombinezi, ji je to že dovolj in stranka bi morala kratkomaletno vzeti kar ji je bilo pač ponudeno. Če s tem ni zadovoljna, se le redko zgodi, da ji prodajalca pokaže še kaj več, čeprav so police v trgovinah polne. — Vse te nevednosti pa v samopostrežni trgovini odpadejo, saj potrošnik si izbira po svojem okusu in meri sam.

K temu vsemu bi dodala še drugo dobro stran te trgovine. V njej je možno kupovati namreč tudi takrat, ko so druge trgovine zaprte. Pri nas v Celju je glede tega vprašanja še bolj pereče. De-

lavec, ki stanuje na periferiji mesta, mora po osemurnem delovnem času čakati celo uro na popoldanski odpiralni čas trgovin, pa če tudi ima namen kupiti le malenkost. V nasprotnem primeru se mora vrniti zaradi tega nakupa nazaj v mesto, kar mu vzame ves popoldanski čas. Tembolj problematično je to za zaposleno gospodinjico, ki ji je popoldanski čas za gospodinjska dela že tako kratko odmerjen.

Mislil, da ne bi bilo napak o tem razmisliti, saj naša naloga je, zadovoljiti delovnega človeka.

D-ca

REŠEVALCEM NOVOLETNE NAGRADNE KRIŽANKE

Popravljamo tekst novoletne nagradne križanke, ker se je tokrat tiskarski škrat na dveh mestih krepko poigral z reševalci: VODORAVNO: »pred tekstem: Kitajska dolžinska mera — 642 m, — manjka štev. 101.

»NAVPICNO«: 68. Ime znane mladinske pisateljice; in 71. Vrsta rib — tudi bivša tovarna konzerv na Primorskem.

Zaradi tega podaljšujemo rok za dostavo rešitev od 8. do srede 10. januarja, reševalce pa prosimo, da nam neljubo napako oprostitijo.

Ne odlašajte več!

Se danes se odločite in naročite Celjski tednik, ki je najbolj bran časopis v celjskem okraju.

V rubrikah iz naših občin prinaša Celjski tednik najrazličnejše novice iz naših krajev.

Razen tega berete v Celjskem tedniku zanimive reportaže, črtice, intervjuje in poročila iz najrazličnejših področij zlasti pa o domačih krajih, ljudeh in dogodkih.

Letna naročnina je le 800 din.

Zato ne odlašajte več! Odrežite spodnjo naročilnico in nam jo čim prej pošljite, da Vam čim prej začnemo pošiljati naš list.

Uredništvo in uprava
Celjskega tednika

Znamka
za
15 din

Celjski
TEDNIK
CELJE
P. P. 16

Naročam »CELJSKI TEDNIK«
Pošljite mi ga začnite takoj —
z dnem
Prilimek in ime
Kraj, ulica, hišna št.
Pošta
Lastnoročni podpis

Kdo skrbi zanj?

Spodnje vrstice nam piše deklica — otrok, ki še slabih lastnosti odraslih ljudi ne bi smel spoznati. Pa vendar se je zgodilo tako. V svojih vrsticah nam opisuje dogodek, ki se ji je pripetil v gozdu, kamor tako rada usmeri svojo pot. Preberimo kaj nam piše!

Tov. urednik!

Pred kratkim sva se z bratom namenila v gozd, da bi za našega prašička nabrala nekaj želoda, ki ga je v tem času po gozdu toliko, da ga ne utegne pobrati nihče in tako najdem svoj žalostni konec pod listjem.

Ustavila sva se na mestu, kjer se nama je zdela, da je želoda največ. Komaj pa sva ga začela nabirati, je prišla iz bližnje hiše gospodinja R. U. iz Vrh in na na-

ju zavpila, kaj delava. »Poberita se mi takoj — moje zemlje ne bo nihče tlačil in ropal!« Ob vseh svojih besedah pa nama je stopala po prstih rok in naju s koleno odtrgala. Takrat sem jo vprašala, če ji prav nič ni žal želoda, ki bo segnil pod snegom. Njen odgovor je bil zopet kričav: »Pa naj segnijo, vidva pa ga ne bosta pobirala!«

Vzela sva košarico in odšla proti domu. Molčala sva, saj ta dogodek nama je vzel vsako besedo. Na kraju pa nama je šinila misel: Kdo pravzaprav skrbi za hrast in kdo ima zasluge pri tem, da je tako bogato obrodil? In slednjič sva se vprašala; zakaj so med nami še tako skopi in lakomni ljudje.

Olga Udovič
Vrhe 15, Teharje

— ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT —

Zaslužena zmaga boljših

HK MEDVEŠČAK : HDK CELJE 12:1 (5:0, 5:0, 2:1)

Namesto na domačem drsališču so morali celjski hokejisti v prvem kolu zvene lige nastopiti v Zagrebu. Tako je bila v sredo zvečer na umetnem drsališču na Šatali tekma med Celjem in domačim moštvom HD Medveščakom, v kateri so Zagrebčani dosegli pomembno in sorazmerno precej visoko zmago 12:1 (5:0, 5:0, 2:1). Ze rezultat pove, da so Celjani imeli podrejeno vlogo v prvih dveh

tretjinah in da so v zadnjem delu tekme že pokazali več poleta. Celjani so začeli tako, kot smo pričakovali. V dvobojih z moštvom, ki imajo umetna drsališča, res ne morejo dosegati boljših rezultatov, najmanj pa zmag. Ne glede na prvi poraz so zapustili ugoden vtis, saj se je videlo, da bi ob dolgotrajnejšem treningu, lahko dosegli več kot so.

Častni gol za HDK Celje je dosegel Turnšek.

Komisija za sprejem in odpust delavcev pri Tekstilni tovarni Prebold

razpisuje več prostih mest uslužbencev v

1. KOMERCIALNEM SEKTORJU
2. RAČUNOVODSKEM SEKTORJU
3. ENO STENOGRAFIČNO
4. VODJO SKLADIŠČA GOTOVEGA BLAGA

Pogoji:

- Pod 1 in 2 končana srednja ekonomska šola s prakso.
- Pod 3 administrativna šola s prakso.
- Pod 4 srednja ekonomska šola s prakso ali trgovski pomočnik tekstilne stroke z večletno prakso.
- Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.
- Ponudbe poslati upravi Tekstilne tovarne Prebold najkasneje do 10. januarja 1962.

Komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij in upravnikov kmetijskih zadrug pri Občinskem ljudskem odboru Šmarje pri Jelšah

razpisuje

naslednja prosta mesta
DIREKTORJEV V GOSPODARSKIH ORGANIZACIJAH:

1. Upravnika Kmetijske zadruge Šmarje pri Jelšah
2. Upravnika Veterinarske postaje Šmarje pri Jelšah
3. Direktorja Zdraviliško-gostinskega podjetja v Rogaski Slatini
4. Upravnika Obsojiteljske vodne skupnosti v Šmarju pri Jelšah
5. Upravnika Gostišča »DOM« Bistrica ob Sotli
6. Direktorja tekstilnega obrata »SMARTEX« v Šmarju pri Jelšah
7. Upravnika »Gostišča« Šmarje pri Jelšah (bivša »Rudnica«)

Pogoji:

- Pod točko 1. Višji tehnik oziroma kmetijski strokovnjak z vsaj 10-letno prakso na ustreznih vodilnih mestih.
- Pod točko 2. Veterinarska fakulteta z nekaj let prakse na vodilnih mestih ustreznih stroke.
- Pod točko 3. Višja ali visoka strokovna izobrazba z najmanj 10 let prakse na vodilnih mestih v gospodarskih organizacijah.
- Pod točko 4. Srednji gradbeni tehnik ali v sorodnih strokah s 5 let prakse na vodilnih mestih pri vodenju ustreznih organizacij.
- Pod točko 5. in 7. Visoko do srednje kvalificirani gostinski delavec z vsaj 5 let prakse na vodilnih mestih v gostinskih organizacijah.
- Pod točko 6. Srednji tekstilni tehnik z vsaj 5-letno prakso v stroki.
- Kandidati naj pošljejo pravilno kolkovane vloge do 20. januarja 1962 na naslov komisije.

KINO

KINO UNION

5.—8. 1. 1962 »DVORNI NOREC«
ameriški barvni VV film
9.—11. 1. 1962 »PUSTOLOVEC PRED VRATMI« — jugoslovanski film

KINO METROPOL

5.—9. 1. 1962 »VZBURKANO MESTO«
jugoslovanski Cc film
10.—14. 1. 1962 »STRTA ZVEZDA«
ameriški barvni Cc film

KINO DPD »SVOBODA«
SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

6. in 7. 1. 1962 »OSAMLJENI MASČE-VALEČ« — ameriški barvni film
1. in 11. 1. 1962 »LJUBEZEN IN MODA«
domači barvni film

GLEDALIŠČE

Petek, 5. januarja 1962 — ob 15.30 uri:
Saul Levitt: PROCES

I. šolski abonma in izven

Sobota, 6. januarja 1962 — ob 16. in ob 20. uri:
Vinko Strgar: HEROICA

Gostovanje v Velenju

Nedelja, 7. januarja 1962 — ob 10. uri:
Saul Levitt: PROCES

II. nedeljski dopoldanski abonma in izven

Saul Levitt: PROCES — ob 15.30 uri:
Izven

8. januarja 1962 — 19. uri:
Milan Doković: LJUBEZEN

Gostovanje na Ponikvi

9. januarja 1962 — ob 20. uri:
Saul Levitt: PROCES

Gostovanje v Mozirju

11. januarja 1962 — ob 16. uri:
Saul Levitt: PROCES

Gostovanje v Trbovljah

JAVNA ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem za pomoč ob nenadni smrti mojega moža upravnemu odboru, sindikatu podružnic, ljudski tehniki ter celotnemu kolektivu podjetja »Klima« Celje. Marija Kranjc.

IZLETNIA

PRESENECENJE ZA VASI

6 dnevno potovanje z avionom v deželo sonca, piramid, velblodov in puščav Egipt in Grčijo z ogledom KAIRA in ATEN v mesecu maju 1962 — CENA PROPAGANDNA! Prijave v poslovalnici do 15. marca 1962!

SMUCARJI in ljubitelji zimskega športa udeležite se 7 dnevnega potovanja na svetovno amatersko prvenstvo v CHAMONIX v mesecu februarju 1962.

5-dnevno strokovno ekskurzijo na mednarodni sejum usajarskih izdelkov v OFFENBACHU v duhu od 17. 2. do 22. 2. 1962. Potovanje organizira obrtna zbornica skupno z industrijskimi podjetji usajarske stroke.

Cena 22.900.— din

Za člane obrtne komunalne zbornice in ostale interese: 4-dnevno potovanje v FIRENCE na mednarodni sejem obrti v mesecu maju 1962.

4-dnevno potovanje na Dunaj za ogled mednarodnega velesejma v mesecu maju 1962.

5-dnevno potovanje v MÜNCHEN na ogled mednarodnega obrtniškega velesejma v mesecu aprilu 1962.

Prijave sprejema naša poslovalnica.

Za bivanje internirance, njihove ožje sorodnike, sorodnike umrlih v taboriških in vse ostale člane ZB 6-dnevno potovanje v RAVENSBROCK IN SACHSENHAUSEN ob obletnici osvoboditve taborišč.

ZAHTEVAJTE PROGRAME!

NUDIMO VAM SLEDEČE USLUGE:

Izlete, prevoze in strokovne ekskurzije z avtobusi, vlaki, ladjami, avtomobili in v inozemstvu.

NABAVA POTNIH LISTOV IN TUJH VIZ.

VSE VRSTE VOZOVNICI

MENTALNA VALUTI

TURISTIČNE INFORMACIJE!

Za cenjena naročila se priporoča IZLETNIK poslovalnica Celje, Titov trg 1 (nasproti avtobusni postaji), tel. 28-41

ramo 6-dnevno potovanje na MEDNARODNI USAJARSKI VELESEJEM V OFFENBACH v času od 18. do 23. februarja 1962, prijave sprejemamo do 30. decembra 1961. Cena potovanja 34.600 din.

PROSVETNI DELAVCI

Za ljubitelje umetnosti in kulture, še posebej pa za prosvetne delavce v času semestralskih počitnic, 6-dnevno avto-zusajarske strokovnjake organiziramo potovanje po SREDNJI ITALIJI: FERRARA—BOLOGNA—FIRENZE—SAN MARINO—RAVENNA. Cena potovanja vključeni stroški za potni list 24.500 din, prijave sprejemamo do 5. januarja 1962.

Za strokovnjake trgovskih in drugih podjetij organiziramo tudi letos tradicionalni ogled DUNAJSKEGA VELESEJMA v času od 11. do 18. marca 1962, prijave sprejemamo do 20. februarja 1962, cena potovanja din 20.300.—

POSEBNO OBVESTILO! Organiziramo 3-dnevno potovanje v TRST in BENETKE, lahko se prijavi posamezniki. Cena aranžmana 7900 din, stroški za potni list niso vključeni. Prijave sprejema KOMPAS CELJE do zaključenege štetila.

Kmetijski strokovnjaki!

Organiziramo 5 dnevno avtobusno potovanje v Verono (v času od 11. do 19. marca 1962). Ogled 64. mednarodnega kmetijskega velesejma. Cena potovanja 19.800.— din.

Člani trgovske zbornice!

Organiziramo 5 dnevno avtobusno potovanje v Milano (od 12. do 17. aprila 1962). Ogled milanskega mednarodnega velesejma. Cena 20.700.— din.

PRED USAJIM POTOVANJEM OBISCI-TE PO-LOV-MINCO KOMPAS CELJE, TOMSICEV TRG 1 — telefon 25-30.

KUPIM

HISICO, do 50 arov zemlje, kupim. Rajon Petrovec-Sempeter v Savinjski dolini, Naslov v upravi lista.

SOBNI KLOZET kupim. Ponudbe na upravo lista pod »Nujno«.

RAZNO

PREKLICUJEM kot neutemeljene besede o Virjak Neči, uslužbenki postaje Celje in se zahvaljujem za odstop od tožbe. Lesjak Ana.

SEBI IN svoji 11 letni hčerki želim dobro mamico. Sem osebni upokojenec 62 letni vdovec z lastnim stanovanjem. Samo resne ponudbe na upravo lista, pod »Srčno dobra mamica«.

STAREJSI UPKOJENEC z lastnim stanovanjem in lepo pokojnino išče pošteno in dobrosrčno osebno upokojenko zaradi skupnega gospodinjstva. Zanimati ni izključena. Osebo, ki se je javila prosim za naslov v upravi lista, ali kakšen znak za sestanek, ker sem odgovor dobil en dan prepozno. Sifra »Mirno življenje«.

Uredništvo Celje, Titov trg 5 — poštini predal 15 — telefon 25-23 in 24-25 uprava Celje, Trg V. kongresa 5 — poštini predal 152 — telefon 23-75 in 20-89 — tekoči račun pri Narodni banki Celje: 603-21-1 656 — izhaja ob petkih — letna naročnina 800, polletna 400, četrtletna 200 din — Inozemstvo 2400 — posamezna številka 20 dinarjev. Rokopisov ne vračamo — sprejem oglasov, razpisov in objav vsako sredo do 12. ure v oglaševalnem delu, Trg V. kongresa 5.

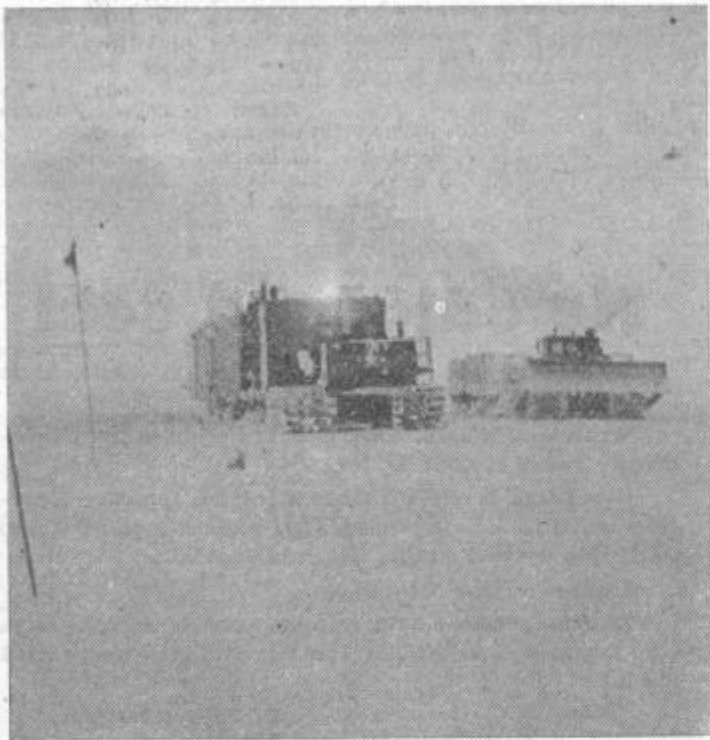
Informacije o oglaših, razpisih in objavah dobite le v upravi Celjskega tednika!

KAJ?
KJE?
KDO?

PRINAS IN PO SVETU

KDAJ?
ZAKAJ?

CELINA POD LEDOM...

Šesti kontinent ni več nenaseljen. Znanstveniki v vozilih, nalašč grajenih za okoliščine v večnem ledu in snegu, ga raziskujejo po dolgem in počez...

Antarktika, domovina večnega ledu, je bila pred leti v središču pozornosti. Velike države so tekmovalle, katera bo s svojo ekspedicijo dosegla večje uspehe. Potem pa je prodor človekovega stroja in človeka samega v stratosfero in v vesoljski prostor nekako zasenčil prizadevanja znanstvenikov in raziskovalcev, ki so v neznansko trdih okoliščinah odkrivali tajnosti celine pod večnim ledom. Kaj ve človeštvo po njihovi zaslugi o šesti celini?

Antarktika je v nasprotju z Arktiko ali Severnim polom celina. Arktika je samo na debelo zamrznjeno morje, medtem ko je Antarktika z debelim ledom pokrito kopno. Po velikosti presega površino Evrope in ZDA, saj obsega okoli 15 milijonov kvadratnih kilometrov. Ledena odeja je izredno debela in le v -40-ih stopinjah iz ledu in snega kos rdečkastih skal in z lišaji obraslih tal.

Ta bela dežela, kjer kraljujejo ljudem podobni ptiči pingvini (znani po pokončni hoji in smešnem obnašanju), je negotovljubna samo zaradi svojega neznanskega mraza, saj je vse leto v povprečju 22 stopinj pod ničlo »najvišja« temperatura. Drugače pa ni bolj zdravega kraja na svetu, ker tu ni niti bacilov, ne smrada, gnlobe, niti rje. Kot da se je ustavil čas. Mraz ugonobi vse nadloge ki mrevvarijo ljudi v civiliziranem svetu.

Beli kontinent prepredajo gorski masivi, ki so šveda prav tako pod ledenim oklepom. Nekateri vrhovi kipijo tudi v višino štiri tisoč metrov visoko. Sam južni tečaj, geografska točka, je tri tisoč metrov nad morsko gladino.

Rekli boste, kaj vleče ljudi v to belo kraljestvo, kjer ni življenja? No, pa ni tako. Ni zgolj tekma za avanturističnim prvenstvom tista, ki vabi znanstvenike v deželo večnega ledu. Odkrili so namreč ogromne zaloge premoga, mineralov in rudnin, ki bodo človeštvu nekoč še v veliko korist. Danes je Antarktika naseljen kontinent. Res je, da tu živi le nekaj sto ljudi, Američani, Angličani, Avstralci, Rusi, Čilenci in drugi, tudi celina je pripravljena na prihod svojih sodobnih kolonizatorjev. Razlika bo v tem, da si ljudje tu ne bodo več podredili in ne bodo izkoriščali domačinov, ker jih ni, iztisnili pa bodo iz prostane dežele veliko bogastev.

Beli kontinent je ravno tako privlačen, kot je odbijajoč. Kot vedno — zmagal bo človek.

NOVOLETNI POZDRAV

Vsi si od novega leta želimo mnogo lepega, boljše... V taki želji smo se odločili tudi za spremembo zadnje strani. No, pa nismo mnenja, da je dovolj, če stran dobi samo nov klobuk. Poskušali bomo na tej strani uveljavljati vseh pet novinarskih načel: kdo, kaj, kje, kdaj in zakaj. Svet je od dne do dne manjši, kolikor hitreje se človek giblje v njem. Je pa tudi manj skrivnosten, kolikor več vemo o njem.

Ali zanimivosti niso dobre? O pač! Zanimivo je vse, kar je vredno napisati in prečitati in še marsikaj povrhu. Toda zanimivosti so zelo različne: so smešne, pretresljive, razburljive, božajoče in pikre. Mnogo zanimivega se zgodi po svetu, mnogo pri nas doma. Povsod je kaj, kar ni vsakdanje. Predvsem tega naj bi bilo v bodoče več — toda le z vašo pomočjo, dragi bralci. Prosim, sodelujte! Če bi znal tako prosoje pogledati, kot tole dekle na sliki, bi objavil svojo sliko, tako pa...

ČLOVEKOLJUBNI TOP

Ta je pa bosa, boste rekli. Top je top in nikoli ni bil top kaj drugega kot orodje za pobijanje ljudi.

Pa vendar je top, ki je svoje dni služil za reševanje ljudi. In tak »kanon« imamo celo pri nas — v Dubrovniku. Kadar boste obiskali ta naš jadranski biser, ne pozabite iti v njegov muzej in tam boste videli tudi znamenit človekoljubni top.

Stari Dubrovčani niso bili zgolj dobri pomorščaki, temveč tudi odlični trgovci. Vedeli so, da izguba časa pomeni izgubo denarja, zato so njihove tovarne jedrenjače plule tudi ob slabem vremenu. V takih okoliščinah pa se rado zgodi, da vihar nosi ladjo k čerem, na sipine ali v kakšno drugo nevarnost. Zato so na ladjah imeli svojevrstne topove, v katerih so imeli reševalno pripravo, podobno harpunam na kitolovskih ladjah. V cevi, ki je bila vedno nabita z veliko železno kroglo, je bila namreč tudi dolga vrv. Na to vrv je bila krogla privezana. Če je bila ladja v nevarnosti, so izstrelili na obalo krog-

lo in se pomočjo vrvi varno približali kraju.

Pa recite, če top ne zasluži svojega vzdevka?

„Ubogi človek“ je samo imitator?

Pravi, da človek ni prav nič originalen pri svojih idejah, izumih in početjih, da je vse to »ukradel« naravi in drugim živim bitjem okoli sebe.

Katero barvo si je človek izmislil, da je v naravi ni?

Kljub vsej bahavosti človek še ni prekosil gradbenih sposobnosti termitov — mravelj.

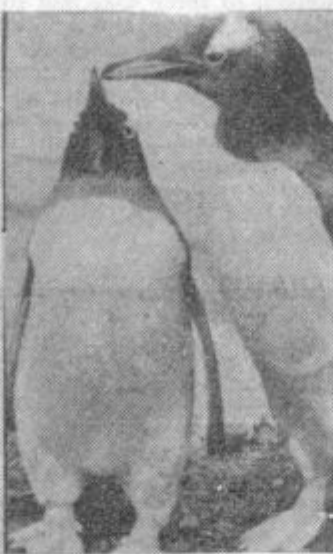
Kaj pa je radar? O, seveda. Kako pa leta netopir?

No in televizija? Da, vendar tudi fata morgana ni od muh...

Navsezadnje bi človeka potisnili kar v staro šaro. Res je, da se je človek vedno največ naučil od narave in da je ustvaril čudeže, opazujoč naravo. Res je, da netopir leta slep v popolni temi, pa ne

zadene nikamor. Človek ve, zakaj, netopir pa ne. V tem je razlika...

In če gledate pričujoče slike, bi tudi poljub ne bil originalna zamisel človeka???

Štirje primeri poljuba: Homo sapiens ali človek, antarktični pingvin, indijska slona, in polarna medveda.

dve velike pesti debel kamen. Osuplo je obstal in se ogledoval, od kod bi utegnil prileteči. No tisto, kar je zagledal, je bilo vredno pogleda.

Na vzpetini nad potjo je med redkim drevjem stala medvedka. Vzravšana na zadnjih nogah je pravkar zalučala drugi kamen, ki tudi ni padel daleč od presenečenega lovca.

Toda Stajduhar bi ne bil lovec, če ne bi pomislil, čemu kosmatinka to počneja? In glej. Po strmini sta se nerodno prekopicovala dva medvedka. Njuna zaskrbljena mamica je kar s kamenjem napadla človeka, ki bi mogel biti nevaren njenima mladičema. Lovec je zbežal, da bi ne bilo kaj hujšega. Streljati tako ni smel, ker so kosmatinci v Gorskem Kotarju zaščiteni...

GOLF Z GLAVAMI PORAZEN-CEV

Sodobne športne igre niso nekaj novega, temveč so večji del povzete in prirejene iz davnih dni. Tako so v Aziji že pred stoletji igrali igro podobno nogometu.

Prav tako golf, ki ga igrajo tudi na konjih, ni ameriška »prvina«. Zgodovina te igre je krvava.

vo resnična. Izročila pravijo, da so veliki mongolski vojskovodje imeli take običaje. Kadar so porazili sovražnika, so poiskali mrtve ali žive sovražne generale, ter jim odsekali glave. S temi glavami so potem priredili športno tekmovalje, pri čemer jim je namesto žoge služila glava kot športni rekvizit.

PRAVI VZROK...

Uslužbenka ob sprejemu pri sefu v novi službi:

— Če že hočete vedeti, zakaj sem bila odpuščena iz prejšnje službe, potem vam povem. Zaradi greha, ki ga nisem hotela storiti...

GLOBOKE SO KORENINE

Pred leti, ko je pri nas primanjkovalo strokovnjakov tudi v tiskarski dejavnosti, je nekoč pravočasen izid lista obvisel prav na tanki nitki... V opravičilo smo pripravili naslednji sestavek: Zgodilo se je, da je naš list zamudil. Vzroki za to zamudo imajo globoke korenine. Namreč:

Nekje na neki prisojni rebri raste drevo, ki baje rodi obilo sadu vsakih sedem let. Ne vemo kdaj, toda nekega leta je moralo bogato obroditi. Na drevesu so zrasle lepe debele češplje, ki so nekega jesenskega dne dozorele. Otresli so sadeže, zmetali vse skupaj v posodo in iz njih naredili dobro slivovko, ki je kdo ve koliko mesecev lepo stala v zaprtih steklenicah. To drevo je krivo za zamudo našega lista! Krivo pa je postalo šele v trenutku, ko je do steklenke prišel naš vsega spoštovanja vreden stavec...

Ali ni prepričljiva zgodba? Hkrati pa je zgodba zelo značilna za mnoge ljudi, ki radi po ovinkih krožijo okoli bistva. Takšna navada je zelo »prijetna« zlasti takrat, kadar se nam predstavi v osebi diskutanta na kakšni že tako prerazplečeni konferenci...

Skrivnost kamnitih velikanov

Leta 1722 je holandski admiral Roggeveen obstrmel od zaprednosti. Sredi neskončnega Tihega oceana je naenkrat zaplula njegova mala flotila k otočkom, ki jih dotlej ni bilo na zemljevidih. No to bi ne bilo tako hudo, saj je bil čas velikih odkritij. Hudo je bilo to, da je vrtil admiral bil prepričan, da je priplul na obalo otoka, na katerem živijo velikani.

Kaj je pomorščak Roggeveen videl skozi svoj daljnogled?

Videl je velikanske obalne zidove, za njimi pa po bregu posejane figure kamnitih velikanov, ki so bili do desetkrat večji od njegovih najvišjih mornarjev...

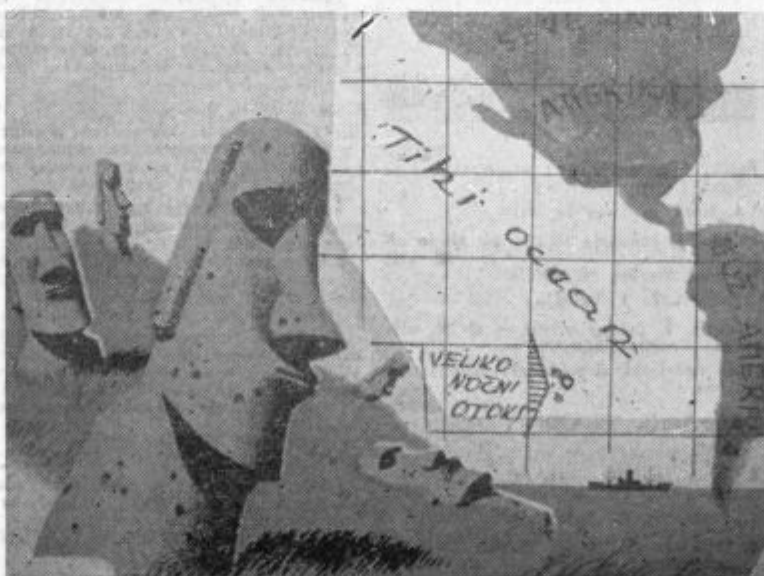
Bilo je ravno na velikonočno nedeljo, zato so otoki dobili takšno ime. Toda tisto popoldne in noč so mornarji prebili lepo na ladjah daleč od obale. Šele naslednje jutro, ko ni bilo videti ničesar živega med kamnitimi kolosi, so tvegali pristanek ob obali.

Četrto tisočletje je preteklo od takrat in skrivnost kamnitih velikanov na Velikonočnih otokih v Tihem oceanu že vedno niso zanesljivo razvozljali. Kdo je zgradil te ogromne zidove, kdo je izklesal te velikane?

Ker admiral na otoku ni odkril bogastev, je odjadrnal naprej in o-

točje je za dolgo časa utonilo v pozabo. Nič čudnega, saj drobno otočje leži 3.200 kilometrov od Čilske obale proti zahodu in prav toliko vzhodno od Tahitija.

Šele v devetnajstem stoletju so kamenite velikane ponovno »odkrili«. Toda to pot niso več stali pokončno kot v času Roggeveena. Vsi kipi so bili podrti in deloma

Na sliki vidimo risbo, kako izgledajo kamniti velikani, med katerimi je največji visok 20 metrov in tehta 50 ton (levo). Velikonočni otoki so daleč od celin in otočani jih imenujejo »zemlja v morju«. Kje približno ležijo kaže risba desno...